

BESLUT

KOMMISSIONENS BESLUT (EU) 2018/1498

av den 21 december 2017

om det statliga stöd och de åtgärder SA.38613 (2016/C) (f.d. 2015/NN) som Italien har genomfört till förmån för Ilva SpA in *Amministrazione Straordinaria*

[delgivet med nr C(2017) 8391]

(Endast den italienska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 108.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ⁽¹⁾, och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

- (1) Till följd av två formella klagomål av den 11 och den 14 april 2014 från konkurrenter (som inte vill att deras identiteter ska röjas) inledde kommissionen en preliminär granskning om påstått stöd till förmån för den italienska ståltillverkaren Ilva SpA in *Amministrazione Straordinaria* (nedan kallad *Ilva*). Den 10 april 2015 respektive den 24 juni 2015 ingav även Wirtschaftsvereinigung Stahl (det tyska stålförbundet, nedan kallat *WV Stahl*) och Eurofer (föreningen för europeiska stålproducenter) formella klagomål. Klagomålen fick stöd av den brittiska föreningen för stålproducenter (British Steel Association) den 25 juni 2015.
- (2) Genom en skrivelse av den 20 januari 2016 underrättade kommissionen Italien om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 108.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan kallat *EUF-fördraget*) avseende fyra stödåtgärder som beviljats till förmån för Ilva. Genom en skrivelse av den 13 maj 2016 underrättade kommissionen Italien om sitt beslut att utvidga förfarandet och även låta granskningen omfatta en femte stödåtgärd.
- (3) Både kommissionens beslut om att inleda förfarandet (nedan kallat *beslutet om att inleda förfarandet*) och kommissionens beslut om att utvidga förfarandet till att omfatta en femte åtgärd (nedan kallat *beslutet om att utvidga förfarandet*) har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* ⁽²⁾. Kommissionen har uppmanat berörda parter att inkomma med sina synpunkter på åtgärderna i fråga.
- (4) Genom skrivelser av den 3 mars och den 26 juli 2016 inkom Italien med synpunkter på beslutet om att inleda förfarandet respektive beslutet om att utvidga förfarandet.
- (5) Kommissionen har även mottagit synpunkter från berörda parter. Dessa har översänts till Italien, som getts tillfälle att bemöta dem. Italiens kommentarer mottogs i en skrivelse av den 29 juli 2016.
- (6) Genom skrivelser av den 24 februari 2016, den 4 maj 2016, den 30 september 2016, den 1 februari 2017 och den 8 september 2017 begärde kommissionen att Italien skulle inkomma med kompletterande upplysningar. Italien lämnade kompletterande upplysningar till kommissionen genom skrivelser av den 10 mars 2016, den 13 maj 2016, den 8 november 2016, den 10 mars 2017 och den 16 oktober 2017.
- (7) Efter att ha underrättats om Italiens beslut att bjuda ut Ilvas tillgångar till försäljning uppmanade kommissionen Italien att utse en oberoende övervakningsförvaltare, med uppgift att rapportera till kommissionen om hur försäljningen organiserades och genomfördes. Övervakningsförvaltaren översände rapporter till kommissionen den 15 juni 2016, den 3 oktober 2016, den 13 och 14 december 2016, den 1 februari 2017, den 22 februari 2017 och den 30 juni 2017, och lämnade sin slutrapport om försäljningsprocessen den 20 juli 2017. Genom en skrivelse av den 7 juni 2017 underrättade också de italienska myndigheterna kommissionen om resultatet av anbuds förfarandet, och den 24 juli 2017 lämnade de ytterligare upplysningar om försäljningsprocessen.

⁽¹⁾ EUT C 142, 22.4.2016, s. 37 och EUT C 241, 1.7.2016, s. 12.

⁽²⁾ Se fotnot 1.

2. BESKRIVNING AV STÖDMOTTAGAREN OCH STÖDÅTGÄRDERNA

2.1 Stödmottagaren

- (8) Ilva är en av Europas största ståltillverkare. I verksamheten ingår tillverkning, bearbetning och försäljning av kolstålsprodukter. Detta sker bland annat genom drift av industrianläggningar av nationellt strategiskt intresse i den mening som avses i artikel 1 i lagdekret nr 207 av den 3 december 2012, omvandlat med ändringar till lag nr 231 av den 24 december 2012 (nedan kallat *lagdekret nr 207/2012*). Sedan 1996 ägs Ilva av familjen Riva och innan dess kontrollerades företaget av den italienska staten via *Istituto per la Ricostruzione Industriale* (nedan kallat *IRI*). År 2016 hade Ilva totalt omkring 14 000 anställda, varav omkring 11 000 var anställda vid huvudanläggningen i Taranto (i regionen Apulien). Ilva har även andra produktionsanläggningar i Italien samt försäljningsställen i Frankrike, Tunisien och Grekland.
- (9) Ilva tillverkar sådana kolstålsprodukter som ingår i den förteckning över produkter i definitionen av stålindustrin som anges i leden a–e i bilaga IV till riktlinjerna för statligt regionalt stöd 2014–2020 ⁽³⁾.
- (10) Med en årlig produktionskapacitet på [...] ^(*) ton står Ilvas anläggning i Taranto för ca 9,8 % av unionens totala produktionskapacitet när det gäller kolstål ⁽⁴⁾. Inom ramen för den nuvarande särskilda förvaltningen och befintliga miljörestriktioner har Ilva drivits på [...] av sin nominella kapacitet (och använt tre i stället för fem ugnar). Ilva producerade 5,8 miljoner ton kolstål år 2016 ⁽⁵⁾, vilket utgjorde ca 65 % av Italiens och ca 7 % av unionens totala kolstålsproduktion. Ilva säljer i första hand sitt stål i Italien ([...]), och i andra hand till andra europeiska länder ([...]) och tredjeländer ([...]) ⁽⁶⁾.
- (11) Taranto-området, där Ilva har sin viktigaste produktionsanläggning, är kraftigt förorenat. Undersökningar har visat att det finns betydande luft-, mark-, yt- och grundvattenföroreningar både på Ilvas anläggning och i närbelägna bostadsområden i staden Taranto, vilket får allvarliga följder för både människors hälsa och miljön ⁽⁷⁾. Såväl Ilva som dess största aktieägare och tidigare ledning har åtalats i Italien för påstådda miljöbrott ⁽⁸⁾. Ilva står också i centrum för ett överträdelseförfarande som kommissionen har inlett mot Italien ⁽⁹⁾. Efter två formella underrättelser ⁽¹⁰⁾ översände kommissionen den 16 oktober 2014 ett motiverat yttrande (nedan kallat *det motiverade yttrandet*) till Italien om överträdelse av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/1/EG ⁽¹¹⁾ och Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU ⁽¹²⁾, som fastställer regler för medlemsstaternas beviljande av miljötillstånd till industrianläggningar.
- (12) Samtidigt som detta miljöärende pågick tvingades Ilvas tidigare ledning att avgå och ersattes i juni 2013 med en särskild förvaltare som hade utsetts av regeringen ⁽¹³⁾. I den särskilda förvaltarens mandat ingick att garantera fortsatt industriverksamhet och samtidigt använda företagets resurser för att täcka kostnaderna för att avhjälpa de miljö- och hälsoskador som orsakats av tidigare överträdelser av Ilvas miljötillstånd. Inom ramen för detta antog ministerrådet den 14 mars 2014 en "miljöplan" för att förhindra föroreningar och uppgradera anläggningen så att den uppfyllde kraven i miljötillståndet ⁽¹⁴⁾. Enligt denna plan behövdes år 2014 investeringar på totalt [...] euro för att anläggningen i Taranto skulle uppfylla kraven i miljötillståndet.
- (13) Med tanke på Ilvas allt svårare finansiella situation antog den italienska regeringen den 5 januari 2015 lagdekret nr 1/2015. Härigenom inleddes ett särskilt insolvensförfarande avseende Ilva. Förfarandet byggde på den s.k. Marzanolagen, en specialinsolvenslag om särskild förvaltning av stora företag i svårigheter som har anförtratts att tillhandahålla grundläggande samhällstjänster. Till följd av detta förklarades Ilva insolvent av domstolen i Milano

⁽³⁾ EUT C 209, 23.7.2013, s. 1.

^(*) [...] Konfidentiella uppgifter.

⁽⁴⁾ Ilvas och Eurofers produktionskapacitetsprognoser.

⁽⁵⁾ Enligt redogörelsen från Ilvas särskilda förvaltare till den italienska deputeradekommaren den 10 januari 2017: <http://www.gruppoilva.com/it/media/media/comunicazioni-dei-commissari>.

⁽⁶⁾ Enligt Ilvas interna uppgifter för år 2015.

⁽⁷⁾ Se http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-1151_en.htm

⁽⁸⁾ Brottmål nr 938/2010, R.G.

⁽⁹⁾ Överträdelseförfarande nr 2013/2177.

⁽¹⁰⁾ I september 2013 och april 2014.

⁽¹¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/1/EG av den 15 januari 2008 om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar (EUT L 24, 29.1.2008, s. 8).

⁽¹²⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17).

⁽¹³⁾ Grundat på lagdekret nr 61/2013 av den 4 juni 2013, omvandlat till lag nr 89/2013 den 3 augusti 2013. Lag nr 89/2013 ändrades den 10 december 2013 genom artikel 7 i lagdekret nr 136/2013, omvandlat till lag nr 6/2014 den 6 februari 2014.

⁽¹⁴⁾ Se Italiens officiella tidning nr 105 av den 8 maj 2014, tillgänglig på: <http://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2014/05/08/14A03637/sq>

den 30 januari 2015 ⁽¹⁵⁾. I insolvensförklaringen uppgavs att den totala skulden uppgick till 2,9 miljarder euro. Regeringen utsåg tre särskilda förvaltare som gavs i uppdrag att förvalta företaget. Den 3 mars 2015 omvandlades lagdekret nr 1/2015 till lag nr 20/2015, med ändringar ⁽¹⁶⁾.

- (14) Den 4 december 2015 underrättade de italienska myndigheterna kommissionen om att lagdekret nr 191/2015, med titeln "*Disposizioni urgenti per la cessione a terzi dei complessi aziendali del Gruppo Ilva*", hade antagits samma dag. Den 1 februari 2016 omvandlades lagdekretet med ändringar till lag nr 13/2016 ⁽¹⁷⁾. Enligt artikel 1 i lagdekretet ska Ilvas tillgångar senast den 30 juni 2016 säljas genom ett öppet och icke-diskriminerande offentligt förfarande för att säkerställa att det inte föreligger någon kontinuitet med det tidigare företaget. Den 5 januari 2016 offentliggjorde Ilvas särskilda förvaltare en inbjudan att anmäla intresse beträffande överföringen av de affärsverksamheter som kontrollerades av Ilva och andra företag inom samma koncern. Av dessa togs 25 intressenter ut för en närmare granskning (en s.k. due diligence-undersökning). Därefter bildades konsortier för att lämna in formella anbud före den 30 juni 2016. Den 30 juni 2016 godtogs två budgivare till det sista stadiet i anbudsförfarandet: i) ett konsortium under ledning av det globala stålföretaget ArcelorMittal, där även den italienska ståltillverkaren Marcegaglia och banken Intesa Sanpaolo ingick (nedan kallat AM-konsortiet), och ii) det s.k. AcciaItalia-konsortiet (nedan kallat AcciaItalia-konsortiet), som bland annat bestod av den italienska ståltillverkaren Arvedi, det indiska stålföretaget Jindal Steel och den statsägda investeringsbanken Cassa Depositi e Prestiti (nedan kallad CDP).
- (15) Försäljningsprocessen drabbades av vissa förseningar. I slutet av processen, den 26 maj 2017, rekommenderade Ilvas förvaltare att Ilvas tillgångar skulle tillfalla AM-konsortiet, som erbjöd sig att betala 1,8 miljarder euro ⁽¹⁸⁾. Ministern för ekonomisk utveckling följde denna rekommendation och utfärdade det slutliga beslutet till förmån för AM-konsortiet den 5 juni 2017 ⁽¹⁹⁾. Transaktionen har ännu inte avslutats eftersom parterna fortfarande väntar på att kommissionen ska godkänna företagssammanslagningen. Den 21 september 2017 anmälde AM-konsortiet transaktionen till kommissionen, som den 8 november 2017 beslutade att inleda en fördjupad undersökning ⁽²⁰⁾.

2.2 De granskade åtgärderna

- (16) De italienska myndigheterna har antagit och ändrat en rad olika åtgärder för att stödja Ilva. Detta beslut rör följande fem åtgärder som omfattas av beslutet om att inleda förfarandet och beslutet om att utvidga förfarandet.
- a) Åtgärd 1: överföring av de tillgångar som beslagtogs under det straffrättsliga förfarandet mot Ilvas tidigare ägare.
 - b) Åtgärd 2: lagen om förhandsavdragsberättigade lån tillämplad på ett privat lån på 250 miljoner euro.
 - c) Åtgärd 3: den statliga garantin för ett lån på 400 miljoner euro.
 - d) Åtgärd 4: förlikningsavtalet med Fintecna.
 - e) Åtgärd 5: det statliga lånet på 300 miljoner euro.

2.2.1 Åtgärd 1: överföring av de tillgångar som beslagtogs under det straffrättsliga förfarandet mot Ilvas tidigare ägare

- (17) Några personer i familjen Riva som tidigare hade ledande befattningar i Ilva har åtalats vid de italienska domstolarna för olika bedrägerirelaterade brott. I maj 2013 beslagtogs (*sequestro preventivo*) en nationell domstol [...] euro av familjen Rivas likvida medel (nedan kallade *Rivatillgångarna*) i avvaktan på resultatet av det straffrättsliga förfarandet mot dessa familjemedlemmar.

⁽¹⁵⁾ http://www.gruppoilva.com/sites/ilvacorp/files/document_attachments/acq_res.pdf

⁽¹⁶⁾ Lagdekretstexten, i dess lydelse efter omvandlingen till lag, är tillgänglig på: <http://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legge:2015-01-05;1!vig=>

⁽¹⁷⁾ Lagdekretstexten, i dess lydelse efter omvandlingen till lag, är tillgänglig på: <http://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legge:2015-12-04;191!vig=>

⁽¹⁸⁾ <http://www.gruppoilva.com/it/press-release/2017-05-26/comunicato-stampa>

⁽¹⁹⁾ <http://www.sviluppoeconomico.gov.it/index.php/it/194-comunicati-stampa/2036649-calenda-firma-il-decreto-di-aggiudicazione-del-complesso-industriale-del-gruppo-ilva-ad-am-investco-italy>

⁽²⁰⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-4485_en.htm

- (18) Enligt den italienska straffrättslagstiftningen måste tillgångar som beslagtogs inom ramen för ett straffrättsligt förfarande överföras till den s.k. rättsfonden (*Fondo Unico di Giustizia*). Denna fond tillhör det italienska justitieministeriet som fungerar som "förvaltare" (*custode ex lege*) fram till dess att det straffrättsliga förfarandet avslutas. Förvaltningen av fonden garanteras av Equitalia Giustizia SpA (nedan kallad *Equitalia*)⁽²¹⁾. I enlighet med Equitalias investeringsmandat får likvida tillgångar som innehåses av *Fondo Unico di Giustizia* enbart sättas in på transaktionskonton som uppvisar en tillräckligt hög säkerhets- och tillförlitlighetsnivå, eller investeras i italienska statsobligationer⁽²²⁾. Under hela domstolsförfarandet fortsätter de beslagtagna tillgångarna att tillhöra de ursprungliga ägararna, som dock inte kan förfoga över dem.
- (19) När det gäller Rivatillgångarna infördes genom artikel 3.1 i lagdekret nr 1/2015 en särskild bestämmelse som gjorde det möjligt att överföra dessa tillgångar till Ilva innan det straffrättsliga förfarandet avslutades⁽²³⁾. Enligt denna bestämmelse måste vissa villkor och förutsättningar vara uppfyllda för att en överföring ska kunna ske. Ilva ska först emittera obligationer till ett belopp motsvarande värdet på Rivatillgångarna. *Fondo Unico di Giustizia* ska sedan använda sig av de Rivatillgångar som de förvaltar för att teckna dessa obligationer. Till följd av detta kommer Ilvas obligationer att ersätta Rivatillgångarna i *Fondo Unico di Giustizias* bankkonton som säkerhet i samband med det pågående straffrättsliga förfarandet. I samma lagdekret angavs att pengar som Ilva tagit emot efter denna överföring måste öronmärkas för genomförandet av företagets miljöplan.
- (20) Genom ett överföringsbeslut (*Decreto di Trasferimento*) av den 11 maj 2015 meddelade den nationella domaren att Rivatillgångarna skulle överföras. Överföringen till *Fondo Unico di Giustizia* kunde emellertid inte genomföras eftersom familjen Riva hade sina tillgångar på bankkonton utanför Italien⁽²⁴⁾, och de utländska domstolarna med behörighet i fråga om dessa konton konsekvent vägrade att överföra tillgångarna till Italien⁽²⁵⁾.
- (21) Den låsta situationen fick en lösning i december 2016 när familjen Riva och Ilva ingick ett förlikningsavtal. Genom avtalet godkände de berörda medlemmarna av familjen Riva att Rivatillgångarna på deras utländska bankkonton skulle göras tillgängliga för Ilva i den rättsliga form som anges i artikel 3.1 i lagdekret nr 1/2015. [...]. Enligt de italienska myndigheterna kunde Ilvas skadeståndsanspråk gentemot familjen ha nått ca [...] euro. Utöver det belopp på 1,1 miljarder euro som var föremål för beslagtagandet och i lagen öronmärkt för miljöplanen gick familjen Riva även med på att ställa ytterligare 145 miljoner euro till Ilvas förfogande för att stödja företagets affärsverksamhet. Till följd av förlikningsavtalet återfördes Rivatillgångarna till Italien⁽²⁶⁾ och överfördes till *Fondo Unico di Giustizia*, som den 13 och 22 juni 2017 tecknade obligationer som nyligen emitterats av Ilva till ett totalt värde av [...] euro.

2.2.2 Åtgärd 2: lagen om förhandsavdragsberättigade lån

- (22) Enligt pressuppgifter hade Ilva i maj 2014 svårt att betala löner och leverantörer⁽²⁷⁾. Tidningarna rapporterade att bankerna verkade tveksamma till att bevilja en överbrygningskredit för att täcka företagets likviditetsbehov⁽²⁸⁾. Under hela 2014 förefaller de italienska myndigheterna (särskilt ministern för ekonomisk utveckling och de regionala myndigheterna i Apulien) dessutom ha varit fullt involverade i alla möten och diskussioner med olika finansinstitut beträffande beviljandet av sådana lån⁽²⁹⁾.

⁽²¹⁾ Enligt artikel 2.4 i lagdekret nr 143/2008.

⁽²²⁾ Se i detta avseende http://www.giustizia.it/giustizia/it/mg_2_9_1_wp

⁽²³⁾ Den rättsliga grunden angavs först i artikel 1.11 quinquies i lagdekret nr 61/2013, som ändrades i december 2013, i augusti 2014 och slutligen i mars 2015.

⁽²⁴⁾ [...]

⁽²⁵⁾ Se <http://www.ilsole24ore.com/art/notizie/2015-11-24/ilva-giudici-svizzera-no-rientro-italia-12-miliardi-riva-171441.shtml> och <http://www.repubblica.it/economia/finanza/2015/11/24/news/ilva annullato il sequestro da un miliardo in svizzera-128062132/>

⁽²⁶⁾ Se <http://www.ilsole24ore.com/art/impresa-e-territori/2017-05-24/ilva-firmata-transazione-il-rientro-fondi-svizzera-131344.shtml>

⁽²⁷⁾ Se <http://www.ilsole24ore.com/art/impresa-e-territori/2014-05-12/ilva-taranto-stipendi-salvi-ma-resta-crisi-finanziaria-123429.shtml?uid=ABUglaHB>.

⁽²⁸⁾ Se http://www.ilsole24ore.com/art/impresa-e-territori/2014-07-03/ilva-aggrappata-prestito-ponte-063934_PRV.shtml?uid=ABpE6DXB&fromSearch.

⁽²⁹⁾ Se "L'incontro di ieri a Palazzo Chigi tra rappresentanti degli istituti di credito e Governo – il sottosegretario alla presidenza, Graziano Del Rio, il ministro e il vice ministro dello Sviluppo economico, rispettivamente Federica Guidi e Claudio De Vincenti – non ha portato i segnali che l'azienda attende in modo da attenuare la propria crisi finanziaria" i artikeln i <http://www.ilsole24ore.com/art/notizie/2014-05-14/ilva-nessuna-concessione-un-prestito-ponte-132300.shtml?uid=ABPqs9HB>: Se även artikeln från maj 2014: <http://www.ilsole24ore.com/art/impresa-e-territori/2014-05-12/ilva-taranto-stipendi-salvi-ma-resta-crisi-finanziaria-123429.shtml?uid=ABUglaHB>: "L'Ilva ha avanzato la richiesta ed ha avviato la trattativa con le banche che viene seguita anche dal Governo".

- (23) Den 11 augusti 2014 ändrade Italien artikel 12.5 i lagdekret nr 101/2013, så att lån som beviljas företag av strategiskt nationellt intresse under särskild förvaltning, för att dessa ska kunna genomföra miljö- och hälsoplaner, i undantagsfall kan klassificeras som förhandsavdragsberättigade lån ⁽³⁰⁾. Förhandsavdragsberättigade lån ska betalas tillbaka först vid likvideringen av ett insolvent företag, och prioriteras framför andra lån och skulder till företagets fordringsägare. Ilvas situation motsvarade definitionen i lagen och således kunde lån till Ilva fortsättningsvis klassificeras som förhandsavdragsberättigade lån ⁽³¹⁾.
- (24) En månad efter ändringen av lagen, den 11 september 2014, gick tre privata banker med på att bevilja Ilva ett lån på 250 miljoner euro ⁽³²⁾. Ilva återbetalade inte lånet när det löpte ut den 28 februari 2015.

2.2.3 Åtgärd 3: den statliga garantin för ett lån på 400 miljoner euro.

- (25) Artikel 3.1 ter i lagdekret nr 1/2015 gjorde det möjligt för Ilva att förhandla med privata banker om ett förhandsavdragsberättigat lån på 400 miljoner euro med en statlig garanti som säkerhet. Lånet skulle användas för att genomföra Ilvas miljöplan ⁽³³⁾.
- (26) Genom ett dekret av den 30 april 2015 utfärdade ekonomi- och finansministern en statlig garanti med en premie på 3,12 % per år.
- (27) Efter utfärdandet av den statliga garantin gick tre finansinstitut den 27 maj 2015 med på att bevilja Ilva ett lån på 400 miljoner euro. Lånet fördelades på följande sätt: 330 miljoner euro från CDP, 50 miljoner euro från Intesa Sanpaolo och 20 miljoner euro från Banco Popolare. Intesa Sanpaolo och Banco Popolare är samma två privata banker som deltog i åtgärd 2.
- (28) Lånet på 400 miljoner betalades ut i fyra delbetalningar om vardera 100 miljoner euro. Utbetalningarna gjordes den 10 juni, den 9 oktober, den 10 december respektive den 28 december 2015. Räntan är sex månaders årlig Euribor + [...] som utbetalas per halvår och ska återbetalas [...] efter utbetalningen med en inledande [...] anståndsperiod.

2.2.4 Åtgärd 4: förlikningsavtalet med Fintecna.

- (29) Under Ilvas privatisering år 1995 gick det statsägda IRI med på att i enlighet med artikel 17.7 i privatiseringsavtalet garantera framtida skadeståndskrav för miljöskador som inträffat före privatiseringen med upp till [...] italienska lire (LIT), jämte ränta (dvs. omkring [...] euro vid den aktuella tidpunkten och [...] euro, exklusive ränta, eller [...] euro, inklusive ränta, den 31 december 2014). I privatiseringsavtalet angavs den 31 december 1996 som sista datum för att framställa sådana miljöskadeståndskrav. Den 16 april 1996 inledde IRI ett skiljeförfarande beträffande försäljningspriset. Förfarandet avslutades år 2000 utan att man hade löst tvisten om miljöansvaret. Den 6 maj 1996 inledde Ilva ett parallellt skiljeförfarande om miljöansvaret. Detta slutfördes dock aldrig.
- (30) År 2002 efterträdde IRI av det statsägda Fintecna. Sedan 2012 ägs Fintecna till 100 % av CDP, som i sin tur ägs till 100 % av staten. Fintecnas redovisning och förvaltning kontrolleras av en domare som utnämns av den italienska revisionsrätten, och som deltar i lednings- och tillsynsorganens möten i enlighet med artiklarna 7 och 12 i lag nr 259/1958.
- (31) I samband med att IRI år 2002 omvandlades till Fintecna beslutade den tidigare ledningen för IRI att avsätta [...] euro för de beräknade miljöskador som Ilva skulle kunna tvingas att betala för.
- (32) Den 12 juni 2008 undertecknade Ilva och Fintecna protokollet från ett möte (*verbale di incontro*) där de kom överens om att de viktigaste olösta miljöproblemen rörde anläggningen i Taranto. I samband med detta kom parterna överens om att en fördelning av kostnaderna mellan dem kunde ske först när dessa kostnader hade fastställts. Under tiden planerade miljöministern, genom ett avtalsutkast av den 3 december 2008, tillsammans med andra statliga organ en uppgörelse på grundval av en kostnadskalkyl för saneringen av grundvattnet och miljöskadorna. Tredjemanssskador från luftföroreningar ingick uttryckligen inte i kostnadskalkylen.

⁽³⁰⁾ Artikel 22-quater i lag nr 116/2014 som ändrade och omvandlade lagdekret nr 91/2014 av den 24 juni 2014 till lag.

⁽³¹⁾ Grundat på artikel 1.1 i lagdekret nr 61/2013 jämförd med artikel 1 i lagdekret nr 207/2012 av den 3 december 2012, omvandlad till lag den 24 december 2012 genom lag nr 231/2012.

⁽³²⁾ Intesa Sanpaolo SpA, Unicredit SpA och Banco Popolare Società Cooperativa.

⁽³³⁾ "L'organo commissariale di ILVA SpA al fine della realizzazione degli investimenti necessari al risanamento ambientale, nonché di quelli destinati ad interventi a favore di ricerca, sviluppo e innovazione, formazione e occupazione, nel rispetto della normativa dell'Unione europea in materia, è autorizzato a contrarre finanziamenti per un ammontare complessivo fino a 400 milioni di euro, assistiti dalla garanzia dello Stato. Il predetto finanziamento è rimborsato dall'organo commissariale in prededuzione rispetto agli altri debiti (...)."

- (33) Ilva översände flera meddelanden till Fintecna, de sista den 2 maj 2011 respektive den 10 juni 2013. Fintecna bestred allt ansvar, särskilt tredjemansskador kopplade till luftföroreningar.
- (34) Under utarbetandet av årsredovisningen för 2011 uppskattade Fintecnas behöriga avdelningar att Ilva hade orsakat skador motsvarande [...] euro, vilket justerades till [...] år 2014.
- (35) Den 19 december 2013 antog miljöministern ett ministerbeslut (*provvedimento*) riktat mot Fintecna, med ett föreläggande om att forsla bort avfall från Ilvas lokaler. En talan mot ministerbeslutet väcktes vid den regionala förvaltningsdomstolen (*Tribunale Amministrativo Regionale*) i Apulien. Ministerbeslutet upphävdes på formella grunder den 14 november 2014. I sakfrågan konstaterade emellertid domstolen att föroreningarna definitivt härrörde från tiden före 1995 och därför omfattades av Fintecnas ansvar.
- (36) Artikel 3.5 i lagdekret nr 1/2015 gjorde det möjligt för Ilvas särskilda förvaltare att, inom 60 dagar från ikraftträdandet av lagdekret nr 1/2015, genom förlikning lösa tvisten med Fintecna beträffande de miljöskador som avses i artikel 17.7 i 1995 års privatiseringsavtal. I samma artikel fastställdes förlikningsbeloppet till 156 miljoner euro och angavs det att en sådan förlikning skulle vara slutlig och definitiv ⁽³⁴⁾.
- (37) Den 12 januari 2015 anställde Fintecna en oberoende juridisk konsult för att bistå det vid förhandlingen om förlikningsavtalet med Ilva. I det juridiska utlåtande som avgavs den 3 mars 2015 bekräftade denne att en lösning av tvisten genom betalning av 156 miljoner euro låg inom den maximigräns som fastställdes i privatiseringsavtalet och att detta belopp även var lägre än Fintecnas egna beräkningar.
- (38) Fintecna begärde in ett juridiskt utlåtande från ytterligare en konsult om i) tidigare betalningar till Ilva inom ramen för det tidigare skiljeförfarandet och ii) startdatum för beräkningen av ränta på garantibeloppet. Utlåtandet avgavs den 16 februari 2015. Enligt utlåtandet hade Fintecna i) inte gjort några utbetalningar till Ilva inom ramen för det tidigare skiljeförfarandet avseende tillämpningen av artikel 17.7 i privatiseringsavtalet och ii) borde ränta tas ut från och med 1996.
- (39) Efter att lagdekret nr 1/2015 hade omvandlats till lag den 4 mars 2015 bestämde sig Fintecnas styrelse för att lösa tvisten genom förlikning, med beaktande av utlåtandena från de två konsulterna. Styrelsen framhöll förlikningens definitiva karaktär även gentemot tredje man (t.ex. gentemot Ilvas fordringsägare i händelse av konkurs och andra potentiella miljöskadeståndsanspråk mot Fintecna) och att den maximala exponeringen till följd av privatiseringsavtalet skulle motsvara [...] euro, exklusive ränta, eller [...] euro, inklusive ränta. Styrelsen noterade i sitt beslut att Fintecnas aktieägare CDP hade avgett ett positivt yttrande, i enlighet med punkt 8.3.2 i förordningen för utövandet av kontrollen i CDP-gruppen (*Regolamento per l'esercizio dell'attività di direzione e coordinamento sulle società partecipate del gruppo CDP*).
- (40) Fintecna löste därför tvisten med Ilva genom en förlikning den 5 mars 2015. Den 6 mars 2015 överfördes 156 miljoner euro till Ilva.
- (41) Enligt det pressmeddelande som CDP och Fintecna utfärdade den 11 mars 2015 skedde överföringen "för att genomföra artikel 3.5 i lagdekret nr 1 av den 5 januari 2015, som omvandlats med ändringar till lag nr 20 av den 4 mars 2015 (nedan kallat *Ilvadekretet*)" ⁽³⁵⁾.

2.2.5 Åtgärd 5: det statliga lånet på 300 miljoner euro.

- (42) Som påpekades i skäl 14 underrättade de italienska myndigheterna den 4 december 2015 kommission om att lagdekret nr 191/2015 hade antagits samma dag. Utöver bestämmelser om försäljningen av Ilvas tillgångar gavs

⁽³⁴⁾ "Allo scopo di definire tempestivamente le pendenze tuttora aperte, il commissario straordinario, entro sessanta giorni dell'entrata in vigore del presente decreto, è autorizzato a sottoscrivere con FINTECNA SpA, in qualità di avente causa dell'IRI, un atto convenzionale di liquidazione dell'obbligazione contenuta nell'articolo 17.7 del contratto di cessione dell'ILVA Laminati Piani (oggi ILVA SpA). La liquidazione è determinata nell'importo di 156.000.000 di euro, ha carattere definitivo, non è soggetta ad azione revocatoria e preclude ogni azione concernente il danno ambientale generatosi, relativamente agli stabilimenti produttivi ceduti dall'IRI in sede di privatizzazione dell'ILVA Laminati Piani (oggi ILVA SpA), antecedentemente al 16 marzo 1995. Le somme rinvenienti di detta operazione affluiscono nella contabilità ordinaria del Commissario straordinario".

⁽³⁵⁾ Pressmeddelandet är tillgängligt på: http://www.cdp.it/static/upload/com/0000/comunicato-n.-12-del-11-03-2015_fintecna-ilva.pdf

staten i artikel 1.3 i lagdekretet befogenhet att genom minsterdekret bevilja Ilva ett lån på 300 miljoner euro, till en årlig ränta på sex månaders Euribor + 300 räntepunkter, för att klara Ilvas akuta likviditetsbehov. Enligt lagdekretet skulle lånet betalas tillbaka av den som förvärvade Ilvas tillgångar 60 dagar efter det att behörig domstol hade förklarat att Ilvas verksamhet hade upphört enligt artikel 73 i lagdekret nr 270/99, efter den slutliga avyttringen av företagets tillgångar.

- (43) Det minsterdekretet som beviljade lånet till Ilva antogs den 15 december 2015 och lånebeloppet betalades ut den 23 december 2015. I ministerdekretet angavs att lånet beviljades Ilvas särskilda förvaltning.
- (44) Den 9 juni 2016 antog den italienska regeringen lagdekret nr 98/2016 som ändrade lagdekret nr 191/2015. Enligt artikel 1.1 a i lagdekretet överfördes skyldigheten att betala tillbaka lånet på 300 miljoner euro från förvärvaren av Ilvas tillgångar till Ilva självt. Lagdekretet omvandlades med ändringar den 1 augusti 2016 till lag nr 151/2016 ⁽³⁶⁾.
- (45) Den 29 december 2016 antog den italienska regeringen lagdekret nr 243/2016, som den 27 februari 2017 omvandlades med ändringar till lag nr 18/2017 ⁽³⁷⁾. Genom artikel 1.1 b i lagdekretet förlängdes Ilvas särskilda förvaltning till efter slutförandet av överföringen av tillgångar, för att ge Ilvas särskilda förvaltare möjlighet att identifiera och genomföra ytterligare saneringsåtgärder på de verksamhetsområden som inte övertagits av förvärvaren. Till följd av detta sköt man upp antagandet av dekretet med förklaringen om att Ilvas verksamhet hade upphört enligt artikel 73 i lagstiftningsdekret nr 270/99 till dess att ovannämnda saneringsåtgärder hade slutförts. För att inte dagen för återbetalningen av lånet på 300 miljoner euro skulle skjutas upp ändrades återbetalningsdagen genom artikel 1.1 a i lagdekretet till 60 dagar efter den slutliga avyttringen av Ilvas tillgångar, för att på så sätt frikoppla återbetalningsdagen från förklaringen om att Ilvas verksamhet hade upphört.

2.3 Skäl till att inleda det formella granskningsförfarandet

- (46) Efter den preliminära granskning som nämns i skäl 1 uppgav kommissionen att den hyste tvivel beträffande huruvida stödåtgärderna var förenliga med unionens regler om statligt stöd. Kommissionens preliminära slutsats var att åtgärderna föreföll utgöra statligt stöd och att det inte fanns något som talade för att detta stöd kunde anses förenligt med den inre marknaden.

2.3.1 Klassificering som statligt stöd

- (47) I beslutet om att inleda förfarandet ansåg kommissionen preliminärt att alla åtgärder som omfattades av den fördjupade undersökningen kunde snedvrída konkurrensen och påverka handeln mellan medlemsstaterna på grund av närvaron av konkurrenter på de stålmarknader där Ilva är aktivt och omfattningen av handeln inom unionen med stålprodukter, som Ilva bidrar till.
- (48) Kommissionens preliminära bedömning av de övriga kriterierna för att avgöra huruvida statligt stöd föreligger (att stödet kan tillskrivas staten, statliga medel, selektivitet och ekonomisk fördel) sammanfattas åtgärd för åtgärd i avsnitten 2.3.1.1–2.3.1.5.

2.3.1.1 Åtgärd 1

- (49) När det gäller frågan huruvida åtgärd 1 kan tillskrivas staten konstaterade kommissionen i beslutet om att inleda förfarandet preliminärt att beslutet att överföra Rivatillgångarna till Ilva genom att teckna obligationer kan tillskrivas den italienska regeringen, som lät denna bestämmelse ingå i lagdekret nr 1/2015. Kommissionen ansåg även preliminärt att *Fondo Unico di Giustizia*, som verkställde detta beslut (via Equitalia), agerade på grundval av instruktioner från den rättsliga myndigheten, som är ett statligt organ och därmed bunden av skyldigheten om lojalt samarbete ⁽³⁸⁾.

⁽³⁶⁾ Lagdekretstexten, i dess lydelse efter omvandlingen till lag, är tillgänglig på: <http://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legge:2016-06-09;98&vig=>

⁽³⁷⁾ Lagdekretstexten, i dess lydelse efter omvandlingen till lag, är tillgänglig på: <http://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.legge:2016-12-29;243&vig=>

⁽³⁸⁾ Domstolens dom av den 11 september 2014, kommissionen/Tyskland, C-527/12, ECLI:EU:C:2014:2193, punkt 56. Se även domstolens dom av den 18 juli 2007, Ministero dell'Industria, del Commercio e dell'Artigianato/Lucchini SpA, C-119/05, ECLI:EU:C:2007:434, punkt 59.

- (50) Grundat på de fastställda faktiska omständigheterna vid tidpunkten för beslutet om att inleda förfarandet var kommissionens preliminära uppfattning att åtgärd 1 utgör statligt stöd på grund av att Rivatillgångarna måste anses ha kontrollerats av staten när de förvaltades av *Fondo Unico di Giustizia*. Dessutom kunde kommissionen inte utesluta att staten (via *Fondo Unico di Giustizia*) skulle efterskänka eventuella intäkter genom att investera Rivatillgångarna i riskfyllda Ilvaobligationer utan ordentlig ersättning, i stället för att försöka få en säker avkastning från ett bankkonto eller statsobligationer.
- (51) Enligt kommissionens beslut om att inleda förfarandet grundas beviljandet av en selektiv ekonomisk fördel på den omständigheten att Rivatillgångarna tack vare ett särskilt undantag från det straffrättsliga standardförfarandet skulle ställas till Ilvas förfogande innan det straffrättsliga förfarandet hade avslutats, och ge företaget likviditet i utbyte mot obligationer som emitterats till ett okänt och inte nödvändigtvis marknadsbaserat pris.

2.3.1.2 Åtgärd 2

- (52) Trots att lånet på 250 miljoner euro hade beviljats av privata banker var kommissionens preliminära slutsats att åtgärden kan tillskrivas staten på grund av det faktiska händelseförloppet, dvs. ändringen av lagdekret nr 101/2013 och statens inblandning i Ilvas förhandlingar med bankerna, som i slutändan ledde fram till att lånet beviljades.
- (53) Kommissionens ansåg preliminärt att om staten eller andra offentliga organ var Ilvas främsta fordringsägare, genom att prioriteras högre vid återbetalningen av det nyemitterade privata lånet på 250 miljoner euro, skulle åtgärd 2 i praktiken innebära att statliga fordringar efterskänktes ⁽³⁹⁾. I så fall består åtgärd 2 av statliga medel.
- (54) Trots de allmänna formuleringarna i den nya lagen tillämpades åtgärden enligt kommissionen vid den aktuella tidpunkten endast på Ilva och är därför i praktiken selektiv. Genom att göra det möjligt för Ilva att tillgodose sina likviditetsbehov förefaller åtgärden ha gett Ilva en fördel som företaget inte hade kunnat få under normala marknadsvillkor. Enligt kommissionens preliminära uppfattning ger därför åtgärden Ilva en selektiv fördel.

2.3.1.3 Åtgärd 3

- (55) Med tanke på att den statliga garantin utfärdades genom ett ministerdekret grundat på bestämmelserna i ett lagdekret från regeringen ansåg kommissionen preliminärt att åtgärd 3 kan tillskrivas staten. Risker avseende statliga medel kan härledas från den omständigheten att om en statlig garanti utlöses belastar den statsbudgeten.
- (56) När det gäller förekomsten av en selektiv fördel ifrågasatte kommissionen huruvida den statliga garantin var förenlig med marknaden. För det första var det oklart huruvida en marknadsaktör över huvud taget skulle ha gått med på att bevilja Ilva en garanti endast två månader efter att företaget inte hade kunnat betala tillbaka ett tidigare lån. Även om Ilva kunde ha haft tillgång till externa finansieringskällor och/eller externa garantier betvivlade kommissionen för det andra att den premie som den italienska staten tog ut utgjorde tillräcklig ersättning för statens kreditrisk.

2.3.1.4 Åtgärd 4

- (57) Grundat på den relevanta uppsättning indikatorer som anges i unionens rättspraxis ⁽⁴⁰⁾ var kommissionens preliminära uppfattning att åtgärd 4, som vidtogs av Fintecna, kan tillskrivas den italienska staten. Vad gäller de aktuella medlens ursprung konstaterade kommissionen att Fintecna kan klassificeras som ett offentligt företag. Följaktligen måste dess medel anses vara statliga medel.
- (58) När det gäller förekomsten av en selektiv ekonomisk fördel ifrågasatte kommissionen både storleken på förlikningsbeloppet och tidpunkten för förlikningsavtalet och frågade sig om en marknadsekonomisk aktör hade betett sig på samma sätt i en jämförbar situation. Samtidigt konstaterade kommissionen att statens begränsade garanti för miljökador, som fastställdes då företaget var statsägt och innan Ilva privatiserades och såldes till familjen Riva, i princip motsvarade marknadspraxis och därför inte kunde kritiseras

⁽³⁹⁾ Domstolens dom av den 1 december 1998, *Ecotrade Srl/Altiforni e Ferriere di Servola SpA (AFS)*, C-200/97, ECLI:EU:C:1998:579, och domstolens dom av den 17 juni 1999, *Industrie Aeronautiche e Meccaniche Rinaldo Piaggio SpA/International Factors Italia SpA (Ifitalia)*, *Dornier Luftfahrt GmbH* och *Ministero della Difesa*, C-295/97, ECLI:EU:C:1999:313.

⁽⁴⁰⁾ Domstolens dom av den 16 maj 2002, *Frankrike/kommissionen (Stardust)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, punkterna 55 och 56. Se även generaladvokaten Jacobs förslag till avgörande i målet *Frankrike/kommissionen (Stardust)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2001:685, punkterna 65–68.

2.3.1.5 Åtgärd 5

- (59) Eftersom åtgärden består av ett lån som beviljats av ministern för ekonomisk utveckling och ekonomi- och finansministern, och utgörs av medel ur den italienska statsbudgeten, ansåg kommissionen preliminärt att åtgärden kan tillskrivas staten och innefattar statliga medel.
- (60) När det gäller förekomsten av en selektiv ekonomisk fördel frågade sig kommissionen med tanke på Ilvas svårigheter huruvida en privat marknadsaktör skulle ha gått med på att låna ut 300 miljoner euro till Ilva på samma villkor som Italien, eller över huvud taget.

2.3.2 Förenlighetsgrunder

- (61) Eftersom kommissionen inte kunde hitta någon anledning till varför statligt stöd till förmån för Ilva borde anses förenligt med den inre marknaden uppmanade kommissionen Italien att styrka alla grunder som anförts till stöd för denna uppfattning och upplysa kommissionen om eventuell relevant rättslig grund.

2.3.3 Eventuell ekonomisk kontinuitet mellan Ilva och den nya enhet som förvärvat dess tillgångar

- (62) I skäl 107 i beslutet om att inleda förfarandet erinrade kommissionen om att i händelse av ekonomisk kontinuitet mellan mottagaren av det stöd som kommissionen förklarat oförenligt med den inre marknaden och förvärvaren kan den sistnämnda anmodas att betala tillbaka stödet.
- (63) Den slutliga omfattningen av försäljningen kan fortfarande utökas till följd av den pågående granskning av sammanslagningen som nämndes i skäl 15 ovan. Italien och Peacelink har inkommit med synpunkter på frågan om ekonomisk (dis)kontinuitet mellan det nuvarande Ilva och förvärvaren av Ilvas tillgångar. I detta skede av granskningsförfarandet är det emellertid för tidigt för kommissionen att dra definitiva slutsatser och denna fråga undersöks därför inte vidare i detta beslut.

2.3.4 Ingen invändning mot brådskande miljö- och hälsoåtgärder

- (64) I skäl 114 i beslutet om att inleda förfarandet förtydligade kommissionen att den inte tänkte invända mot sådana brådskande åtgärder som de italienska myndigheterna anser nödvändiga för att skydda medborgares hälsa till följd av de officiellt erkända akuta miljö- och hälsoproblemen i Taranto som beskrevs i skäl 11. Därför påverkade beslutet om att inleda förfarandet inte eventuellt statligt stöd för utgifter i samband med saneringen av Ilvas anläggningar och det omgivande området, i den utsträckning arbetet är akut nödvändigt för att klara de nuvarande föreningarna och garantera folkhälsan i staden Taranto, detta i avvaktan på att förearen identitet styrks i enlighet med gällande bestämmelser.
- (65) Vad gäller denna aspekt konstaterade kommissionen i skäl 115 i beslutet om att inleda förfarandet att de italienska myndigheterna hade vidtagit nödvändiga åtgärder för att identifiera förearen. I avvaktan på resultatet av det straffrättsliga förfarandet ansåg kommissionen att det var motiverat att den italienska staten agerade för att se till att de föreningar som hittills hade byggts upp inte skulle skada folkhälsan och miljön i Taranto-området. Kommissionen förtydligade att om en föreare identifierades i det rättsliga förfarandet bör denna, i enlighet med gällande bestämmelser om fastställandet eller genomförandet av principen om att "förearen betalar", betala de belopp som staten redan har lagt ut på saneringsåtgärder, jämte ränta.
- (66) Eftersom de italienska rättsliga myndigheterna vidtar lämpliga åtgärder för att identifiera förearen, och vederbörandes finansiella ansvar för sina handlingar, påverkar detta beslut inte de finansiella konsekvenserna av hur de kostnader som har uppkommit för att avhjälpa befintliga föreningar ska fördelas mellan staten eller andra offentliga eller privata organ och förearen/förearna i enlighet med den princip om att förearen betalar som fastställs i artikel 191.2 i EUF-fördraget. När det gäller framtida saneringskostnader konstaterar kommissionen att det belopp på 1,1 miljarder euro som Ilvas nuvarande aktieägare har överfört i lag har öronmärkts för miljöplanen (skäl 21), utöver alla ytterligare investeringar för att förbättra miljöprestandan vid anläggningen i Taranto som den eventuellt framtida ägaren och ledningen kan tänkas genomföra (se skälen 15 och 63).

3. ITALIENS KOMMENTARER

3.1 Allmänna kommentarer om syftet med åtgärderna

- (67) Enligt Italien var de åtgärder som den italienska regeringen vidtog nödvändiga för att skydda samhällsintressen, och åtgärderna omfattas därför inte av tillämpningsområdet för artikel 107 i EUF-fördraget. Italien hävdar att skälen 114 och 115 i beslutet om att inleda förfarandet rör sådana situationer som de som beskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG⁽⁴¹⁾ och artikel 250 i den italienska miljölagen⁽⁴²⁾, enligt vilken den offentliga förvaltningen själv måste utföra det arbete som krävs för att avhjälpa miljöskador i väntan på att förorenaren identifieras. Mot bakgrund av dessa bestämmelser gavs Ilvas särskilda förvaltare, genom lagdekret nr 1/2015 och dekretet från ministerrådets ordförande (*Decreto del Presidente del Consiglio dei Ministri*) av den 14 mars 2014, om antagande av miljöplanen offentligrättslig befogenhet att agera för statens räkning vid Ilvas miljösanering.
- (68) Mot denna bakgrund ska miljöarbeten till ett belopp av [...] euro anses tillåtna enligt skälen 114 och 115 i beslutet om att inleda förfarandet. I dessa arbeten ingår följande:
- a) Saneringsarbeten (sanering av vattendrag och kontaminerade områden, avfallshantering, asbestosanering) och de arbeten som anges i kommissionens motiverade yttrande⁽⁴³⁾. Totalbeloppet för denna kategori är [...] euro.
 - b) Ytterligare arbeten som kommissionen kräver i sitt motiverade yttrande för att komma till rätta med överträdelserna av direktiv 2008/1/EG fram till den 7 januari 2014 och direktiv 2010/75/EU från och med den dagen. Totalbeloppet för denna kategori är [...] euro.
- (69) De italienska myndigheterna konstaterar att totalbeloppet för dessa tillåtna arbeten överstiger det samlade beloppet i åtgärderna 2, 3, och 4.
- (70) De italienska myndigheterna framhåller dessutom att kommissionens förfarande i samband med statligt stöd är nära förbundet med kommissionens parallella överträdelseförfarande. I kommissionens motiverade yttrande medges att Ilvas svårigheter att hitta finansiella medel kunde försena genomförandet av de arbeten som är nödvändiga för att följa föreskrifterna i dessa miljötillstånd i Taranto. De italienska myndigheterna har valt att bevilja offentliga medel till Ilvas särskilda förvaltare för att fullgöra de skyldigheter som anges i det motiverade yttrandet, och för att genomföra de nödvändiga arbetena. Enligt de italienska myndigheterna tyder skälen 114 och 115 i beslutet om att inleda förfarandet på att kommissionen inte har några invändningar mot denna typ av åtgärder.
- (71) Slutligen framhåller Italien Tarantoanläggningens socioekonomiska betydelse, eftersom denna anläggning direkt och indirekt sysselsätter omkring 24 % av den totala arbetskraften i provinsen Taranto, i en region där arbetslösheten har stigit från 15,5 % år 2013 till 18,5 % år 2014.

3.2 Åtgärd 1

3.2.1 Statliga medel

- (72) Enligt de italienska myndigheterna består åtgärd 1 inte av statliga medel. De italienska myndigheterna anförde en mängd argument innan ingåendet av det förlikningsavtal mellan familjen Riva och Ilva som nämndes i skäl 21 ovan. Dessa argument redovisas i skälen 73–77. Efter förlikningsavtalet kompletterade de italienska myndigheterna sina synpunkter med ytterligare argument för att visa på frånvaron av statliga medel (se skäl 78).
- (73) För det första anser de italienska myndigheterna att den rättspraxis som citeras i beslutet om att inleda förfarandet, särskilt domen i målet *Doux Elevage*⁽⁴⁴⁾ utvecklades under helt andra omständigheter. Italien citerar i detta avseende punkterna 208 och 209 i tribunalens dom av den 24 september 2015 i mål T-674/11 för att visa att medel från privata parter endast kan anses utgöra statliga medel om (i) de har ställts till statens

⁽⁴¹⁾ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG av den 21 april 2004 om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador (EUT L 143, 30.4.2004, s. 56), artikel 6.3, och artikel 8.2 i.

⁽⁴²⁾ Artikel 250 i lagstiftningsdekret nr 152/2006 genomför bestämmelsen i artikel 6.3 i direktiv 2004/35/EG.

⁽⁴³⁾ Föreskrifterna nr 4, 5, 6–16 i, 40, 51, 58, 65 och 67.

⁽⁴⁴⁾ Domstolens dom av den 30 maj 2013, *Doux Elevage SNC och Coopérative agricole UKL-ARREE/Ministère de l'Agriculture, de l'Alimentation, de la Pêche, de la Ruralité et de l'Aménagement du territoire och Comité interprofessionnel de la dinde française (CIDEF)*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, punkt 35.

förfogande av innehavarna eller ii) har övergetts av innehavarna och förvaltas av staten i enlighet med dess suveräna befogenheter ⁽⁴⁵⁾. Däremot kan inte medel anses stå under statens kontroll och följaktligen utgöra statliga medel i den mening som avses ovan enbart till följd av den omständigheten att staten genom en lagstiftningsåtgärd föreskriver att tredje part ska använda sina egna medel på ett särskilt sätt.

- (74) Enligt Italien är dessa villkor inte uppfyllda i fråga om åtgärd 1, eftersom beloppet på 1,1 miljarder euro tillhörde Ilvas största aktieägare och tidigare ledning. Med andra ord fastställde lagen i fråga endast att de tillgångar som ägdes av Ilvas största aktieägare och tidigare ledning, och inte av staten, skulle användas på ett visst sätt.
- (75) Enligt Italien kan åtgärden inte klassificeras som en expropriering till förmån för staten. Det rör sig enbart om tillämpning av en allmän bestämmelse i artikel 2497 i civillagen enligt vilken moderbolaget är ansvarsskyldigt gentemot sina dotterbolags aktieägare och fordringsägare i händelse av administrativa missförhållanden (*responsabilità patrimoniale dell'impresa-holding*), vilket slogs fast i ett rättsligt beslut i saken av den 28 oktober 2014.
- (76) *Fondo Unico di Giustizia* fungerar dessutom enbart som förmyndare av beslagtagna egendom (*custode ex lege*) och är skyldig att iaktta gällande bestämmelser (t.ex. ministerdekreteret av den 30 juli 2009) och den rättsliga myndighetens anvisningar. Fonden förfogar inte fritt över beloppen. Det aktuella beloppet kommer endast att användas för att återställa miljöskadorna, i enlighet med principen om att "förorenaren betalar".
- (77) De ursprungliga ägarna till de beslagtagna tillgångarna förlorar dessutom inte sin äganderätt, eftersom de, i händelse av ett frikännande, erhåller obligationerna och rätten att lösa in dem till relevant värde jämte ränta.
- (78) Efter undertecknandet av det förlikningsavtal som nämndes i skäl 21 anförde de italienska myndigheterna följande kompletterande argument. Genom förlikningsavtalet gav familjen Riva formellt sitt samtycke till att ställa de beslagtagna beloppen (som de fortfarande hade tillgång till i Schweiz) till Ilvas förfogande, inbegripet i händelse av ett frikännande. Till följd av detta har beloppen frivilligt överförts från familjen Riva till Ilva, en gång för alla, utan att *Fondo Unico di Giustizia* utövar någon kontroll över dem.

3.2.2 Effekt på statsbudgeten

- (79) Enligt Italien är det för att kunna fastställa att statligt stöd föreligger nödvändigt att visa att det finns ett tillräckligt direkt samband mellan den fördel som beviljas stödmottagaren och en minskning av statens budget, eller en tillräckligt konkret ekonomisk risk för en belastning för denna budget ⁽⁴⁶⁾. Mot denna bakgrund är kommissionens argument i beslutet om att inleda förfarandet, nämligen att staten, genom att investera de beslagtagna beloppen i Ilvas obligationer i stället för i statsobligationer kan gå miste om eventuella intäkter, rent hypotetiskt och ogrundat.
- (80) För det första finns det ingen anledning att tro att de beslagtagna beloppen i ett kontrafaktiskt scenario skulle ha investerats i statsobligationer och inte bara satts in på ett av *Fondo Unico di Giustizias* bankkonton.
- (81) För det andra har kommissionen inte visat att det råder ett tillräckligt direkt samband mellan beslutet att inte investera de beslagtagna beloppen i statsobligationer och dess potentiellt negativa effekt på statsbudgeten.
- (82) De italienska myndigheternas slutsats är därför att åtgärd 1 inte har en negativ effekt på statsbudgeten. Tvärtom kan den ha en positiv effekt på budgeten.

3.2.3 Selektiv fördel

- (83) Italien hävdar dessutom att Ilva inte har tilldelats någon selektiv fördel.

⁽⁴⁵⁾ Tribunalens dom av den 24 september 2015, TV2/Danmark/kommissionen, T-674/11, ECLI:EU:T:2015:684.

⁽⁴⁶⁾ Domstolens dom av den 14 januari 2015, The Queen, på begäran av Eventech Ltd/Parking Adjudicator, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, punkt 34.

- (84) Beloppen i fråga är tänkta att placeras i separata konton och öronmärkas för miljöplanen, inbegripet de arbeten som föreskrivs i det motiverade yttrandet. Åtgärden iakttar därför bara principen om att "förorenaren betalar" genom att försöka hitta rätt balans mellan det konstitutionella intresset av att skydda både folkhälsan, sysselsättningen och miljön. I praktiken är syftet i) att underlätta Ilvas särskilda förvaltning genom att till dess förfogande ställa de medel som behövs för att genomföra de arbeten som kommissionen i sitt motiverade yttrande har fastställt att Italien måste utföra, och ii) att skydda de juridiska rättigheterna för de personer som är föremål för brottsutredningen.
- (85) Mer allmänt kan den aktuella åtgärden på grund av sin särskilda karaktär inte anses tilldela Ilva en selektiv fördel och detta av minst två skäl. För det första är det upp till medlemsstaterna att välja hur de hanterar situationen i avvaktan på att det straffrättsliga förfarandet avslutas (*res controversa*), eftersom denna fråga enligt reglerna om statligt stöd inte omfattas av kommissionens granskning. För det andra är en preliminär planering som bygger på ett framtida resultat av ett pågående straffrättsligt förfarande en allmän princip i många av de europeiska rättssystemen och kan därför inte i sig ge det företaget som gynnas av denna planering en selektiv fördel.
- (86) Vad gäller de ekonomiska villkoren för de obligationer som emitteras av Ilva, förklarar de italienska myndigheterna slutligen att obligationerna kommer att emitteras till den genomsnittliga ränta som tillämpas på konton som står i *Fondo Unico di Giustizias* namn, exempelvis [...] under år 2015. Myndigheterna framhåller dessutom att det inte är ovanligt att företag i svårigheter eller företag som har ställts under särskild förvaltning emitterar obligationer för att täcka sina finansiella behov.

3.3 Åtgärd 2

3.3.1 Selektivitet

- (87) Enligt Italien genomför den aktuella lagbestämmelsen enbart en allmän rättsprincip som gör det möjligt att på förhand dra av krediter om detta är nödvändigt för att skydda ett företags värde och förvaltningen av företagets tillgångar. Det offer som vissa fordringsägare tvingas göra kompenseras av att företagets tillgångar skyddas. Att inte något annat företag har gynnats av denna bestämmelse beror enbart på att denna lagbestämmelse nyligen infördes.

3.3.2 Statliga medel och effekt på statsbudgeten

- (88) Enligt Italien omfattar åtgärd 2 inte statliga medel. Den aktuella lagbestämmelsen gav inte den behöriga myndigheten "rätt att leda eller påverka medlens förvaltning" ⁽⁴⁷⁾. I detta fall var de italienska myndigheterna inte inblandade i förhållandet mellan finansinstitutet och Ilva.
- (89) Åtgärden har dessutom inte heller någon negativ effekt på statsbudgeten när det gäller statens krediter gentemot Ilva.
- (90) Utöver skatteåtgärder måste kommissionen visa att det föreligger ett tillräckligt direkt samband mellan den fördel som beviljas stödmottagaren och en konkret ekonomisk risk för att statsbudget ska belastas ⁽⁴⁸⁾.
- (91) I det aktuella fallet finns inget sådant samband. För det första avstår inte staten från några medel, oavsett källa (skatter, bidrag eller övrigt), som Ilva borde betala till staten. För det andra minskar inte åtgärden statens möjligheter att driva in sina krediter och missgynnar inte statliga krediter mer än andra krediter. Tvärtom, genom att skydda Ilvas tillgångar hade åtgärden en positiv effekt på samtliga fordringsägare, inbegripet staten, som kommer att kunna driva in sina fordringar med hjälp av dessa tillgångar.
- (92) I domen i målet Piaggio fann domstolen dessutom att potentiell påverkan på offentliga fordringsägare inte är en avgörande aspekt, utan enbart en av många indikatorer för att fastställa att det föreligger en selektiv fördel som finansieras via statliga medel ⁽⁴⁹⁾. I den domen åläggs kommissionen dessutom att bevisa att staten eller offentliga organ finns bland de främsta fordringsägarna gentemot företaget i svårigheter, vilket enligt Italien inte är fallet här. Slutligen framhåller Italien att den omtvistade åtgärden i det aktuella fallet endast genomför en allmän

⁽⁴⁷⁾ Domstolens dom av den 30 maj 2013, *Doux Élevage SNC och Coopérative agricole UKL-ARREE/Ministère de l'Agriculture, de l'Alimentation, de la Pêche, de la Ruralité et de l'Aménagement du territoire och Comité interprofessionnel de la dinde française (CIDEF)*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348, punkt 38.

⁽⁴⁸⁾ Domstolens dom av den 19 mars 2013, *Bouygues SA och Bouygues Télécom SA/kommissionen*, C 399/10 P och C-401/10 P, ECLI:EU:C:2013:175, punkt 109.

⁽⁴⁹⁾ Dom av den 17 juni 1999, *Industrie Aeronautiche e Meccaniche Rinaldo Piaggio SpA/International Factors Italia SpA (Ifitalia), Dornier Luftfahrt GmbH och Ministero della Difesa*, C-295/97, ECLI:EU:C:1999:313.

italiensk rättsprincip som anges i artikel 111 i lagen om insolvens (*Legge Fallimentare, Regio decreto* av den 16 mars 1942, nr 267), som även ingår i andra bestämmelser i samma lag, t.ex. artikel 182-*quater* and *quinques*, som ger ordinarie domare behörighet att göra vissa lån förhandsavdragsberättigade, särskilt om sådana lån är nödvändiga för att fortsätta företagets verksamhet och säkerställa att fordringsägarnas intressen tillgodoses på ett bättre sätt.

3.3.3 Ekonomisk fördel

- (93) De italienska myndigheterna anser att lånevillkoren är normala marknadsvillkor för ett lån som beviljas mot låg säkerhet. Det lån som finansinstituten har beviljat har en ränta på tre månaders Euribor + [...] räntepunkter per år. Lånet löper från och med den 11 september 2014 till och med den 28 februari 2015. Låneavtalet innehåller alla sedvanliga villkor. Eftersom Ilva under tiden ställdes under särskild förvaltning, under vilken fordringsägare inte har rätt att driva in fordringar, återbetalades inte lånet när det löpte ut. Under den särskilda förvaltningen måste alla skulder betalas i enlighet med tillämpliga bestämmelser.
- (94) När det gäller frågan huruvida beviljandet av lånen möjliggjordes av att de gjordes förhandsavdragsberättigade hävdar de italienska myndigheterna att lånen kommer att vara förhandsavdragsberättigade först efter det att den behöriga nationella domstolen bekräftar att lånet uppfyller alla villkor som anges i artikel 12.5 i lagdekret nr 101/2013, och förfarandet för att fullborda förteckningen över fordringsägare (*accertamento del passivo*) har iakttagits. Då krediten beviljades var klassificeringen som förhandsavdragsberättigat lån enbart rent hypotetisk.

3.4 Åtgärd 3

- (95) De italienska myndigheterna konstaterar för det första att det garanterade lånet i lag har öronmärkts för investeringarna inom ramen för miljöplanen. Syftet är därför att ta i tu med de problem som kommissionen redogjorde för i det motiverade yttrandet.

3.4.1 Statliga medel och ekonomisk fördel

- (96) Enligt de italienska myndigheterna grundas användningen av statliga medel inte på den omständigheten att statliga garantier innebär en risk för statens medel om de utlöses. Statliga medel påverkas enbart om den potentiella förlusten för staten inte ersätts ordentligt.
- (97) Vad gäller denna aspekt anser de italienska myndigheterna att garantipremien på 3,12 % är marknadsmässig, och det av flera skäl.
- (98) För det första lät de italienska myndigheterna en expert genomföra en undersökning (nedan kallad [...] *yttrandet*) för att fastställa denna premie. [...] Yttrandet bygger på en metodik som fastställts i enlighet med artikel 3.2 d i kommissionens tillkännagivande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd i form av garantier (nedan kallat *garantimeddelandet*) ⁽⁵⁰⁾:
- a) Låntagarens kreditrisk analyserades med hjälp av en modell som gjorde det möjligt att dela ut ett kreditbetyg grundat på tillgänglig information.
 - b) Med beaktande av detta kreditbetyg genomfördes en riktmärkesanalys för att välja ut en rimlig mängd marknadsvärden för garantipremien grundat på de olika metoder som används i internationell praxis.
 - c) Resultaten bekräftades dessutom genom ytterligare utvärderingskriterier.
 - d) Resultatet var en ränta på sexmånaders Euribor + ett spann på 2,5 % till 3,12 %.
 - e) Den högsta procentvärdet valdes.
- (99) För det andra faller garantipremien och den ränta som Ilva har betalat på lånet inom det spann som angavs i skäl 90 i beslutet om att inleda förfarandet (dvs. att marginalen för ett lån till ett tekniskt sett insolvent företag med ett kreditbetyg under CCC skulle vara 400–1 000 räntepunkter). Vid den kreditrisk som är förbunden med lånet bör hänsyn därför tas till att det rör sig om ett förhandsavdragsberättigat lån.

⁽⁵⁰⁾ Kommissionens tillkännagivande om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd i form av garantier (EUT C 155, 20.6.2008, s. 10).

- (100) För det tredje måste den risk som staten bär bedömas mot statens övergripande lönsamhetsmål. I detta avseende bör det understrykas att åtgärden var öronmärkt för att täcka kostnaderna för att fullgöra den italienska statens miljöskyldigheter enligt kommissionens motiverade yttrande. Principen om en privat aktör i en marknadsekonomi bör därför bedömas i förhållande till alla relevanta statliga överväganden, inklusive att den slutliga belastningen på statsbudgeten skulle bli lägre om miljöinvesteringarna genomförs tack vare åtgärd 3 ⁽⁵¹⁾.
- (101) Sammanfattningsvis anser Italien att i) garantin ersätts på marknadsmässiga villkor och ii) den risk som staten bär som garantigivare är ekonomiskt rationell och förenlig med statens övergripande lönsamhetsmål.
- (102) Slutligen framhåller Italien att det inte är ovanligt att kreditinstitutioner som redan är exponerade mot ett företag som är föremål för ett insolvensförfarande tillhandahåller kompletterande förhandsavdragsberättigad interimfinansiering för detta företag, även när sådan finansiering inte backas upp av en statlig garanti. Bankerna Intesa Sanpaolos och Banco Popolares beteende i samband med åtgärd 3 är därför inte ovanligt. Dessa banker är i likhet med andra banker redan exponerade mot Ilva eftersom de har hållit kreditlinor öppna till förmån för Ilva, trots att det saknats statliga garantier för dessa kreditlinor.

3.5 Åtgärd 4

- (103) De italienska myndigheterna betonar att bestämmelsen i artikel 3.5 i lagdekret nr 1/2015 inte förpliktade företag att ingå ett förlikningsavtal utan endast avsåg själva förfarandet, och gjorde det möjligt för Ilvas särskilda förvaltare att använda medel från förlikningen inom ramen för förfarandet för den särskilda förvaltningen. Ilva och Fintecna ingick frivilligt förlikningsavtalet.

3.5.1 Principen om marknadsekonomisk aktör

- (104) De italienska myndigheterna upprepar att de anser att det statliga företaget Fintecna generellt sett bedriver sin verksamhet som vilken annan marknadsekonomisk aktör som helst ⁽⁵²⁾. Detta bekräftades i själva beslutet om att inleda förfarandet, där det enligt de italienska myndigheterna konstaterades att 1996 års avtalsklausul var ett åtagande som även en privat försäljare hade gjort och att det belopp som Fintecna betalade var förenligt med ett rationellt beslut av en privat investerare ⁽⁵³⁾.
- (105) I beslutet om att inleda förfarandet frågade sig kommissionen emellertid huruvida en privat aktör skulle ha väntat med att fullgöra sitt åtagande till ett senare skede av Ilvas omstrukturering. De italienska myndigheterna anser att transaktionen enbart ska ses som fullgörandet av en avtalsförpliktelse i fråga om miljöskador. Den finansiella börda som Fintecna ålagts ger därför inte de berörda företagen en bestämd fördel, enligt definitionen i EU-domstolens domar i målen *Sloman Neptun* ⁽⁵⁴⁾ och *Ecotrade* ⁽⁵⁵⁾.
- (106) De italienska myndigheterna erinrar om att Fintecna genomförde ett grundligt preliminärt förfarande, inbegripet utlåtanden och rapporter från experter, innan det fattade det slutliga förlikningsbeslutet den 4 mars 2015. Genom att ingå förlikningsavtalet befriades Fintecna från allt juridiskt ansvar som kunde ha utlöst ännu högre skadestånd i framtiden. Att tillämpa den alternativa metod som nämns i skäl 96 i beslutet om att inleda förfarandet (dvs. att mot bakgrund av ändringarna i Ilvas ledning inte, eller inte omedelbart, betala skadestånd) hade varit opportunistiskt och riskabelt och hade inte varit förenligt med en marknadsekonomisk aktörs agerande enligt domstolens definition ⁽⁵⁶⁾.

⁽⁵¹⁾ Domstolens dom av den 5 juni 2012, kommissionen/Électricité de France (EDF), C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, punkterna 86–87.

⁽⁵²⁾ Kommissionens beslut av den 7 juni 2005 i stödärende C2/2005 Alitalia – Plan industriel de restructuration, skälen 207 och 217–218.

⁽⁵³⁾ Skälen 93 och 94 i beslutet om att inleda förfarandet.

⁽⁵⁴⁾ Domstolens dom av den 17 mars 1993, Firma Sloman Neptun Schiffahrts AG/Seebetriebsrat Bodo Ziesemer der Sloman Neptun Schiffahrts AG, C-72/91, ECLI:EU:C:1993:97, punkt 21.

⁽⁵⁵⁾ Domstolens dom av den 1 december 1998, Ecotrade Srl/Altiforni e Ferriere di Servola SpA (AFS), C-200/97, ECLI:EU:C:1998:579, punkt 36.

⁽⁵⁶⁾ Se, bland annat, domstolens dom av den 19 mars 2013, Bouygues SA och Bouygues Télécom SA/kommissionen, förenade målen C-399/10 P och C-401/10 P, ECLI:EU:C:2013:175.

3.6 Åtgärd 5

3.6.1 Selektiv ekonomisk fördel

- (107) De italienska myndigheterna anser därför att lånet ställdes ut på marknadsmässiga villkor. Det lån som staten beviljade har en årlig ränta på sexmånaders Euribor + 300 räntepunkter. En arbetsdag innan lånet beviljades låg sexmånaders Euribor på -0,04 %. Räntan fastställdes därför till 2,96 %.
- (108) Italien hävdar att detta ligger i linje med [...] det yttrande som förbereddes inför beviljandet av åtgärd 3 (se skäl 98). I [...] yttrandet anges att en ränta på mellan 2,50 % och 3,12 % skulle vara förenlig med marknaden. Eftersom Ilvas situation inte dramatiskt förändrades mellan beviljandet av åtgärd 3 och beviljandet av åtgärd 5 (i april 2015 respektive i december 2015) anser de italienska myndigheterna att [...] yttrandet kan användas för att bedöma huruvida åtgärd 5 är förenlig med marknaden.
- (109) Italien betonar dessutom att lånet är förhandsavdragsberättigat – en viktig omständighet som kommissionen bör ta hänsyn till när den bedömer kreditrisken i samband med lånet.
- (110) Italien hävdar dessutom att syftet med åtgärd 5 är att underlätta processen för att avyttra Ilva och att åtgärden under tiden garanterar att verksamheten bedrivs på ett sätt som är förenligt med kraven om skydd för miljön, hälsan och sysselsättningen.
- (111) Slutligen erinrar Italien om att den 9 juni 2016 ändrade lagdekret nr 98/2016 återbetalningsskyldigheten för lånet och överförde denna från förvärvaren av Ilvas tillgångar till Ilva självt. På grund av ändringar i försäljningsprocessen och för att undvika att dagen för den slutliga återbetalningen av lånet sköts upp till efter avyttringen av Ilvas tillgångar ändrade artikel 1.1. a i lagdekret nr 243/2016 dessutom dagen för återbetalningen av lånet till 60 dagar efter den slutliga avyttringen av Ilvas tillgångar, vilket frikopplade återbetalningsdagen från det beslut i vilket det förklarades att Ilvas verksamhet hade upphört.

4. SYNUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

4.1 Synpunkter från Ilva

- (112) Ilva underrättade kommissionen om att det till fullo ställer sig bakom de italienska myndigheternas synpunkter, som sammanfattas i avsnitt 3 i detta beslut.

4.2 Synpunkter från Peacelink

- (113) Peacelink är en italiensk icke-statlig organisation vars arbete går ut på att ge allmänheten transparent information i olika frågor, t.ex. militära konflikter eller miljökonflikter.
- (114) Peacelink anser att de tvivel som kommissionen ger uttryck för i beslutet om att inleda förfarandet är fullt motiverade. När det gäller åtgärd 1 gör organisationen gällande att den planerade betalningen av beslagtagna belopp skulle resultera i att staten tvingas bära risken av resultatet av det rättsliga förfarandet. Ingen privat aktör skulle godta att bära en sådan risk. När det gäller åtgärd 2 anser Peacelink att ingen marknadsaktör hade beviljat något lån till Ilva utan statligt ingripande. Detta ingripande innebär dessutom en risk för att statliga medel måste tillgripas, eftersom det påverkar i vilken ordningsföljd statliga krediter ska återbetalas. När det gäller åtgärd 3 är Peacelink av den uppfattningen att ingen privat långivare på marknaden hade beviljat ett lån på de villkor som Ilva erbjöds. När det gäller åtgärd 4 anser Peacelink slutligen att det föreligger statligt stöd eftersom Fintecna endast gick med på förlikning i fråga om sin fordran på grund av bestämmelserna i lagdekret nr 1/2015. Den omständigheten att Fintecna ägs av staten gör också att det är tveksamt om det har förmåga att bete sig som en privat aktör.
- (115) Peacelink bad dessutom kommissionen att utvidga omfattningen av den fördjupade undersökningen av det offentliga stöd som tillhandahölls genom lagdekret nr 191/2015 i form av ett lån på 300 miljoner euro och ett annat lån på 800 miljoner euro.
- (116) Slutligen hade Peacelink synpunkter på miljöaspekter i samband med Ilva. Dessa saknar dock relevans för det aktuella förfarandet om statligt stöd.

4.3 Synpunkter från WF Stahl

- (117) WV Stahl är den tyska stålindustrins branschorganisation. Organisationen har sitt säte Düsseldorf.

- (118) WV Stahl delar de tvivel som kommissionen gav uttryck för i beslutet om att inleda förfarandet. När det gäller åtgärd 1 anser WV Stahl att förskottsbetalningen av beslagtagna belopp skulle ge Ilva en ekonomisk fördel. När det gäller åtgärd 2 anser WV Stahl att omständigheten att lånet är förhandsavdragsberättigat fungerar som en typ av garanti och därför är ett tecken på olagligt statligt stöd. Enligt WV Stahl är det uppenbart att det föreligger statligt stöd i åtgärd 3. När det gäller åtgärd 4 förklarar WV Stahl att en marknadsekonomisk aktör inte hade godtagit en sådan uppgörelse.
- (119) WV Stahl varnade kommissionen för att ytterligare statligt stöd kunde beviljas i form av två på lån på 300 miljoner euro respektive 800 miljoner euro. WV Stahl uppmanar kommissionen att se till att Ilva inte beviljas ytterligare statligt stöd. Framför allt bör man vid alla statliga utgifter för åtgärder som är akut nödvändiga för att klara de existerande föreningarna och garantera folkhälsan i Taranto även i fortsättningen iaktta principen om att föreningen betalar och se till att stödet inte används som en förevändning för att uppgradera Ilvas stålverk.
- (120) Slutligen uppmanar WV Stahl kommissionen att säkerställa att allt stöd som enligt den fördjupade undersökningen är oförenligt snabbt betalas tillbaka. När det gäller statligt stöd i form av lån bör beloppet beräknas grundat på skillnaden mellan den ränta som staten tar ut och den ränta kan anses ha varit en marknadsmässig ränta då stödet beviljades.

4.4 Synpunkter från Riva Fire SpA

- (121) Riva Fire SpA (nedan kallat *Riva Fire*) kontrollerade Ilva från 1995, när det förvärvade företaget från IRI, och fram till den 4 juni 2013, då ledningen för Ilvas stålverk överfördes till en förvaltare som utsetts av regeringen i enlighet med lagdekret nr 61/2013.
- (122) I sina synpunkter vill Riva Fire ge vad det anser vara den sanna versionen av företagets historia fram till dess att det senare blev föremål för ett insolvensförfarande i enlighet med lagdekret nr 1/2015. Framför allt hävdar Riva Fire att det genom en rad åtgärder från de italienska rättsliga och verkställande myndigheternas sida på ett otillbörligt sätt tvingades lämna Ilvas ledning, utan att det gavs möjlighet att försvara sin uppfattning i ett riktigt kontradiktoriskt förfarande som säkerställde dess rätt till försvar.
- (123) Riva Fire kommenterar inte i detalj de åtgärder som är föremål för beslutet om att inleda förfarandet eller beslutet om att utvidga förfarandet.
- (124) Företaget betonar emellertid de motsägelser som det anser präglar de italienska myndigheternas framställning. Enligt Riva Fire har de italienska myndigheterna inom ramen för kommissionens granskning om statligt stöd å ena sidan hävdat att de offentliga medel som Ilva beviljades inte utgjorde statligt stöd på grund av att medlen skulle användas för att avhjälpa miljöskador. Å andra sidan har myndigheterna inom ramen för kommissionens förfarande för överträdelse av miljölagstiftningen hävdat att Ilvas anläggning i Taranto inte utgjorde någon miljö- eller hälsorisk.

4.5 Italiens kommentarer till synpunkterna från berörda parter

- (125) Kommissionen översände synpunkterna från Riva Fire, Peacelink, WV Stahl och Ilva till de italienska myndigheterna.
- (126) De italienska myndigheterna anser att dessa synpunkter antingen är för allmänt formulerade eller irrelevanta för det aktuella förfarandet. Enligt myndigheterna har de allmänna argumenten i dessa synpunkter redan behandlats i de synpunkter som de italienska myndigheterna har lämnat som svar på beslutet om att inleda förfarandet och beslutet om att utvidga förfarandet.
- (127) Dessutom anser de italienska myndigheterna att Riva Fires påstående beträffande de uppenbara motsägelser som beskrivs i skäl 124 är ogrundat. De italienska myndigheterna har otvetydigt medgett att finns akuta hälso- och miljöproblem i Taranto-området. Det enskilda citat som Riva Fire återger, om att anläggningen i Taranto inte ger upphov till några miljö- eller hälsorisker, är taget ur sitt sammanhang och speglar i vilket fall som helst inte alla de italienska myndigheternas officiella ståndpunkt.

5. BEDÖMNING AV STÖDET

5.1 Påstådd motsägelser mellan förfarandet om statligt stöd och förfarandet om överträdelse av unionens miljölagstiftning

- (128) Rent allmänt hävdar de italienska myndigheterna att de olika statliga ingripandena till förmån för Ilva i första hand har haft som mål att ta i tu med de farhågor som kommissionen har gett uttryck för i det motiverade yttrandet. Riva Fire konstaterar i sina synpunkter på beslutet om att inleda förfarandet att det finns en motsättning mellan de italienska myndigheterna uppfattning i överträdelseförfarandet och deras uppfattning i förfarandet om statligt stöd (se skäl 124 och Italiens motargument i skäl 127). Enligt Italien skulle kommissionen motsäga sig själv om den dels kräver att Italien snabbt genomför det arbete som krävs för att få anläggningen i Taranto att uppfylla tillämpliga miljöbestämmelser, dels hindrar de italienska myndigheterna från att finansiera detta arbete.
- (129) Kommissionen avvisar detta argument. Rent principiellt kan upphörandet av en överträdelse av en viss uppsättning regler inte motivera att en annan uppsättning regler överträds. I det aktuella fallet bör arbetet med att få Ilva att följa den tillämpliga EU-miljölagstiftningen inte ske på ett sätt som bryter mot unionens regler om statligt stöd genom att man tillhandahåller sådant offentligt stöd som inte är tillgängligt för Ilvas konkurrenter, som också måste också följa EU:s miljölagstiftning men som inte gynnas av liknande olagligt statligt stöd.
- (130) De italienska myndigheterna hävdar också att de offentliga stödåtgärder som öronmärkts för att genomföra miljöplanen inte omfattas av tillämpningsområdet för artikel 107.1 i EUF-fördraget, eftersom åtgärdernas syfte är att avhjälpa miljöskador i avvaktan på att förorenaren ska identifieras, vilket ligger i linje med direktiv 2004/35/EG och artikel 250 i den italienska miljölagen samt skälen 114 och 115 i kommissionens beslut om att inleda förfarandet.
- (131) Av nedanstående skäl anser kommissionen anser att de italienska myndigheternas resonemang är felaktigt.
- (132) För det första erinrar kommissionen om att endast åtgärderna 1 och 3 i lag har öronmärkts för att genomföra miljöplanen.
- (133) Framför allt är det endast åtgärdens effekt på företaget som är relevant, och inte orsaken till eller syftet med det statliga ingripandet⁽⁵⁷⁾. Eftersom det endast är effekten av åtgärden på företaget som har betydelse är miljömål eller andra bakomliggande mål med åtgärder i sig irrelevanta. Det är också irrelevant huruvida fördelen är obligatorisk för företaget på så sätt att det inte kunde undvika eller vägra den⁽⁵⁸⁾.
- (134) Statliga ingripanden som genomförs i enlighet med artikel 6.3 i direktiv 2004/35/EG omfattas därför inte av tillämpningsområdet för artikel 107.1 i EUF-fördraget. Artikel 107.1 i EUF-fördraget kan i lika hög grad tillämpas i båda scenarierna, dvs. i) när förorenaren ännu inte har identifierats och ii) när förorenaren har identifierats men har underlåtit att vidta de avhjälpan åtgärder som krävs. I båda scenarierna blir de saneringsåtgärder som staten genomför statligt stöd om staten lättar på den börda som normalt bärs av en stödmottagare som Ilva och inte försöker kräva tillbaka de medel som företaget använde för saneringen från den identifierade förorenaren.
- (135) I det aktuella fallet ges staten i beslutet om att inleda förfarandet endast tillåtelse att tillfälligt täcka akuta saneringsåtgärder, nämligen endast till dess att förorenaren har identifierats, och detta på villkor att Italien kräver tillbaka kostnaderna från förorenaren⁽⁵⁹⁾. I beslutet om att inleda förfarandet ges därför ingen absolut och ovillkorlig tillåtelse att använda statliga medel för att uppfylla de krav som anges i det motiverade yttrandet och/eller i Ilvas miljöplan.
- (136) Vad gäller denna aspekt konstaterar kommissionen exempelvis att den miljöplan som Italien hänvisar till innehåller en rad åtgärder som inte kan klassificeras som "akuta saneringsåtgärder", utan snarare som uppgraderingar i syfte att förbättra Ilvas möjligheter att uppfylla miljöstandarderna vid ståltillverkning, i enlighet med Ilvas miljötillstånd.

⁽⁵⁷⁾ Domstolens dom av den 2 juli 1974, Italien/kommissionen, 173/73, ECLI:EU:C:1974:71, punkt 13.

⁽⁵⁸⁾ Kommissionens beslut 2004/339/EG av den 15 oktober 2003 om åtgärder som vidtagits av Italien till förmån för RAI SpA (EUT L 119, 23.4.2004, s. 1), skäl 69, och generaladvokaten Fennellys förslag till avgörande av den 26 november 1998, Frankrike/kommissionen, C-251/97, ECLI:EU:C:1998:572, punkt 26.

⁽⁵⁹⁾ Skälen 114 och 115 i beslutet om att inleda förfarandet.

- (137) Med tanke på att det endast är statliga åtgärders effekt som är relevant (och inte orsaken till eller syftet med dem) går det framför allt inte att dra slutsatsen att åtgärder som i sig utgör statligt stöd skulle upphöra att vara stöd bara för att de används för Ilvas miljöplan. Beslutet om att inleda förfarandet tillåter inte (och kunde inte ha tillåtit) detta.
- (138) Kommissionens slutsats är därför att Italien inte kan åberopa kraven i det motiverade yttrandet eller formuleringarna i skälen 114 och 115 i kommissionens beslut om att inleda förfarandet för att inte klassificera statens finansiering av Ilvas nuvarande verksamhet och miljökostnader som stöd.

5.2 Förekomst av stöd

- (139) Enligt artikel 107.1 i EUF-fördraget är "stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna".
- (140) Kriterierna i artikel 107.1 i EUF-fördraget är kumulativa. För att fastställa huruvida den aktuella åtgärden utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget måste samtliga nedanstående villkor vara uppfyllda:
- a) Stödmottagaren är ett företag i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget, det vill säga utövar ekonomisk verksamhet.
 - b) Åtgärden i fråga finansieras med statliga medel och kan tillskrivas staten.
 - c) Åtgärden ger en ekonomisk fördel.
 - d) Fördelen är selektiv.
 - e) Åtgärden snedvrider eller riskerar att snedvrida konkurrensen och kan påverka handeln mellan medlemsstaterna.
- (141) När det gäller villkoret att stödmottagaren måste vara ett företag i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget har EU-domstolen konsekvent definierat företag som enheter som bedriver ekonomisk verksamhet, oavsett enhetens rättsliga form och oavsett hur den finansieras⁽⁶⁰⁾ medan all verksamhet som går ut på att erbjuda varor eller tjänster på en viss marknad utgör ekonomisk verksamhet⁽⁶¹⁾. Kommissionen konstaterar att Ilva producerar och säljer stål på den inre marknaden och utomlands, vilket gör att Ilva kan klassificeras som en ekonomisk verksamhet. Kommissionens slutsats är därför att Ilva, oavsett dess ägare eller den omständigheten att företaget är ställt under särskild förvaltning enligt italiensk rätt, är ett företag i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget.
- (142) Kommissionen måste bedöma huruvida de aktuella åtgärderna snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen eller riskerar att påverka handeln mellan medlemsstaterna. Om en förmån som en medlemsstat har beviljat stärker en företagskategoris ställning vad gäller handeln inom gemenskapen i jämförelse med andra konkurrerande företag, antas denna handel påverkas genom denna förmån⁽⁶²⁾. Därför är tillräckligt att stödmottagaren konkurrerar med andra företag på en konkurrensutsatt marknad⁽⁶³⁾. De marknader för kolstål som Ilva bedriver sin verksamhet på är föremål för extrem konkurrens och handel inom gemenskapen⁽⁶⁴⁾ och Ilva säljer sina produkter i Italien och andra medlemsstater. Resultatet blir att samtliga granskade åtgärder snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen och kan påverka handeln mellan medlemsstaterna.
- (143) För de andra kriterier som anges i artikel 107.1 i EUF-fördraget och räknas upp i leden b, c och d i skäl 140 kommer kommissionen att göra en separat bedömning för varje åtgärd.

⁽⁶⁰⁾ Domstolens dom av den 12 september 2000, Pavlov m.fl., C-180/98–C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, punkt 74, och domstolens dom av den 10 januari 2006, Cassa di Risparmio di Firenze SpA m.fl., C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, punkt 107.

⁽⁶¹⁾ Se domstolens dom av den 16 juni 1987, kommissionen/Italien, 118/85, ECLI:EU:C:1987:283, punkt 7, domstolens dom av den 18 juni 1998, kommissionen/Italien, C-35/96, ECLI:EU:C:1998:303, punkt 36, och domstolens dom av den 12 september 2000, Pavlov m.fl., C-180/98–C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, punkt 75.

⁽⁶²⁾ Se, särskilt, domstolens dom av den 17 september 1980, Philip Morris/kommissionen, C-730/79, ECLI:EU:C:1980:209, punkt 11, domstolens dom av den 22 november 2001, Ferring, C 53/00, ECLI:EU:C:2001:627, punkt 21, och domstolens dom av den 29 april 2004, Italien/kommissionen, C-372/97, ECLI:EU:C:2004:234, punkt 44.

⁽⁶³⁾ Tribunalens dom av den 30 april 1998, Het Vlaamse Gewest/kommissionen, T-214/95, ECLI:EU:T:1998:77.

⁽⁶⁴⁾ Se exempelvis kommissionens beslut av den 2 juni 2006 om fusionen mellan Mittal och Arcelor (M.4137), i vilket kommissionen ansåg att den relevanta geografiska definitionen för kolstålmarknaderna åtminstone omfattade EES-området.

5.2.1 Åtgärd 1

- (144) Som förklarades i skäl 21 ingick familjen Riva och Ilva den 24 maj 2017 ett förlikningsavtal som löste den pågående tvisten mellan Ilvas särskilda förvaltning och medlemmarna i familjen Riva.
- (145) Förlikningsavtalet är helt och hållet en uppgörelse mellan privata parter, nämligen vissa medlemmar av familjen Riva i deras egenskap av aktieägare i Ilva och Ilvas nuvarande ledning av företaget under särskild förvaltning. [...]. Ilva är inte en part i det straffrättsliga förfarandet. Det belopp som ska överföras till Ilva enligt förlikningsavtalet är i) de Rivatillgångar som familjen Riva har på sina utländska bankkonton, som ska göras direkt tillgängliga för Ilva i den rättsliga form som anges i artikel 3.1 i lagdekret nr 1/2015, dvs. i form av obligationer som ska tecknas av *Fondo Unico di Giustizia*, utan att dessa obligationer behöver lämnas tillbaka till medlemmarna av familjen Riva, inte ens vid ett frikännande, och ii) ett belopp på ytterligare 145 miljoner euro.
- (146) Jämfört med situationen vid tidpunkten för beslutet om att inleda förfarandet utgör förlikningsavtalet en ny omständighet som kommissionen måste ta hänsyn till vid sin slutliga bedömning av åtgärd 1, särskilt när det gäller den eventuella fördel som Ilva getts och huruvida åtgärden kan tillskrivas staten.
- (147) Enligt beslutet om att inleda förfarandet är det ostridigt mellan parterna att det ursprungligen var de italienska myndigheterna som ville att Rivatillgångarna skulle överföras till Ilva innan det straffrättsliga förfarandet avslutades. Trots bestämmelserna i lagdekret nr 1/2015 och det efterföljande *Decreto di Trasferimento* ägde överföringen av Rivatillgångarna dock aldrig rum, eftersom den schweiziska domstolen konstant vägrade att verkställa beslutet om inte de förmodade ägarna av tillgångarna – dvs. medlemmarna av familjen Riva – gav sitt förhandsgodkännande. Situationen kunde endast lösas då medlemmarna av familjen Riva bestämde sig för att själva överföra de tillgångar som de kontrollerade till Ilva, med hjälp av ett helt och hållet privat förlikningsavtal ⁽⁶⁵⁾. Dessutom motsvarar omfattningen av förlikningsavtalet inte riktigt det arrangemang som de italienska myndigheterna utformade i lagdekret nr 1/2015. För det första överfördes högre belopp till Ilva än vad som föreskrevs i det lagdekretet och för det andra gavs familjen Riva viktiga motprestationer i utbyte mot överföringen av beloppen.
- (148) Förekomsten av detta privata förlikningsavtal och den omständigheten att situationen löstes först efter det att detta avtal hade ingåtts visar att beslutet att överföra Rivatillgångarna till Ilva i slutändan i) var ett led i en större uppgörelse som förenade både familjen Rivas och Ilvas privata intressen och ii) fattades av familjen Riva och Ilva (och inte av staten). Kommissionen måste ta hänsyn till detta vid bedömningen av huruvida dess ursprungliga misstanke kvarstår om att transaktion ger Ilva en ekonomisk fördel och kan tillskrivas staten.
- (149) När det gäller frågan huruvida överföringen av Rivatillgångarna till Ilva kan tillskrivas staten konstaterar kommissionen att överföringen skedde som ett led i en större uppgörelse som familjen Riva och Ilva bestämde sig för att göra. Kommissionen upprepar att det är ostridigt mellan parterna att det ursprungligen var de italienska myndigheterna som ville att Rivatillgångarna skulle överföras till Ilva innan det straffrättsliga förfarandet avslutades. Det slutliga beslutet fattades dock av familjen Riva genom ett förlikningsavtal, och den faktiska överföringen av medlen till Ilva möjliggjordes genom ett brev från familjen Riva i vilket de utländska bankerna gavs instruktioner om att frigöra medlen. Det privata förlikningsavtalet mellan familjen Riva och Ilva ligger därför till grund för överföringen av Rivatillgångarna till Ilva och detta avtal kan inte tillskrivas staten.
- (150) När det gäller förekomsten av en ekonomisk fördel konstaterar kommissionen dessutom att Ilva i förlikningsavtalet med familjen Riva inte tycks ha getts någon fördel som det inte hade kunnat få under normala marknadsvillkor. Det fanns ett incitament för familjen Riva att förhandla fram ett förlikningsavtal eftersom familjen riskerade att bli skyldig Ilva upp till [...] euro i skadestånd om den nationella domstolen biföll alla Ilvas yrkanden. Ilva hade å sin sida ett akut behov av likvida medel, både för att finansiera befintlig verksamhet och för de saneringsåtgärder som anges i miljöplanen. Ilva gick därför med på att avstå från framtida anspråk (potentiellt värda upp till [...] euro) i utbyte mot den omedelbara överföringen av 1,2 miljarder euro, varav en del utgjordes av de Rivatillgångar som omfattades av lagdekret nr 1/2015. Detta beteende visar att försiktiga aktörer som vill undvika förluster kan

⁽⁶⁵⁾ I detta avseende är det värt att notera att Rivatillgångarna stannade kvar på de bankkonton som medlemmarna av familjen Riva hade utanför Italien fram till dess att genomförandet av förlikningsavtalet avslutades i juni 2017.

föredra att efter en tids processande göra upp i godo i stället för att vända sig till en domstol eller skiljedomstol. Mot denna bakgrund finns det inget som tyder på att förlikningsavtalet mellan Ilva och familjen Riva inte ingicks med båda parter ömsesidiga intresse för ögonen. Eftersom förlikningsavtalet som helhet har ingåtts mellan Ilva och dess aktieägare under normala marknadsvillkor, och därför inte ger Ilva någon ekonomisk fördel, ger inte heller den överföring av Rivatillgångarna som ingår i förlikningsavtalet Ilva någon ekonomisk fördel.

- (151) Mot bakgrund av ovanstående anser kommissionen att överföringen av Rivatillgångarna till Ilva i den rättsliga form som anges i lagdekret nr 1/2015 varken ger Ilva en ekonomisk fördel eller kan tillskrivas staten.

5.2.1.1 Slutsats beträffande åtgärd 1.

- (152) Mot bakgrund av ovanstående är kommissionens slutsats att den genomförda åtgärden inte kan tillskrivas staten. Eftersom de kriterier som anges i artikel 107.1 i EUF-fördraget är kumulativa är kommissionens slutsats att åtgärd 1 inte utgör statligt stöd.

5.2.2 Åtgärd 2

5.2.2.1 Ekonomisk fördel som härrör från statliga medel

- (153) För att bedöma huruvida åtgärd 2 ger Ilva en ekonomisk fördel analyserade kommissionen först Italiens argument i skäl 87 om åtgärdens lagstiftningskaraktär. Enligt Italien genomför den aktuella lagbestämmelsen enbart en allmän rättsprincip som gör det möjligt att på förhand dra av krediter om detta är nödvändigt för att skydda ett företags värde och förvaltningen av företagets tillgångar.
- (154) Genom att anta åtgärd 2 lät Italien nästan alla insolventa företag, som t.ex. Ilva, som är av nationellt strategiskt intresse omfattas av systemet med förhandsavdragsberättigande, som är ett gemensamt inslag i alla insolvensförfaranden. Det är ett väsentligt inslag i det allmänna insolvensrättsliga regelverk som gäller för alla företag som är verksamma i Italien och som är föremål för eller nära insolvens (*Legge Fallimentare* i *Regio decreto* av den 16 mars 1942, nr 267 (se skäl 92)).
- (155) Kommissionen anser att eftersom Italien agerade som en myndighetsutövare snarare än en investerare finns det ingen anledning att tillämpa kriteriet om en marknadsekonomisk aktör på åtgärd 2 ⁽⁶⁶⁾. Genom att anta åtgärd 2 agerade Italien med andra ord som myndighetsutövare och utövade sina statliga befogenheter för att skydda värdet på tillgångar tillhörande företag som riskerade att bli insolventa och inte som en marknadsaktör. Genom åtgärd 2 fastställde Italien nämligen ensidigt en ny prioriteringsordning bland Ilvas fordringsägare, en åtgärd som inte kan jämföras med de åtgärder som privatpersoner kan vidta. Endast staten har befogenhet att låta alla befintliga fordringar (inbegripet prioriterade skulder) efterställas nyare fordringar, något som privata fordringsägare eller privatpersoner i allmänhet inte kan göra. Därför kan kriteriet om en marknadsekonomisk aktör inte tillämpas på åtgärd 2.
- (156) Eftersom kriteriet om en marknadsekonomisk aktör inte kan tillämpas är det avgörande kriteriet för att bedöma om åtgärd 2 ger en fördel huruvida staten maximerar avkastningen eller minimerar förlusten av de statliga medel som används för åtgärden. Kommissionen måste dock fortfarande bedöma huruvida åtgärd 2 ger någon annan fördel som härrör från statliga medel.
- (157) Att ovanstående omständigheter eventuellt minskar sannolikheten för att staten ska kunna driva in skulder till vissa offentliga organ efter att en ny skuld har gjorts avdragsberättigad är enbart en bieffekt av den aktuella regleringsåtgärden. Huvudsyftet och effekten av ändringen av den aktuella lagen var inte att efterskänka Ilvas skuld till staten och på så sätt gynna Ilva. De italienska myndigheterna har dessutom konstaterat att lån även kan göras förhandsavdragsberättigade enligt de allmänna insolvensbestämmelserna (skäl 92) och att det finns empiriska bevis på att användning i Italien av krediter till företag i insolvenssituationer som ingår ackordsuppgörelser under överinseende av en domstol har ökat sedan vissa reformer infördes 2010, vilket gradvis har ökat omfattningen av förhandsavdragsberättigade krediter ⁽⁶⁷⁾. EU-domstolen har bekräftat att en negativ indirekt effekt

⁽⁶⁶⁾ Domstolens dom av den 5 juni 2012, kommissionen/EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, punkterna 80–81.

⁽⁶⁷⁾ "Finanziamenti Alle Imprese in Crisi E Priorità Nel Rimborso: Gli Effetti Della Prededucibilità Nel Concordato Preventivo" E.Brodi, L. Casolaro, den italienska centralbanken, tillfällig rapport nr 387, september 2017.

på statliga intäkter som härrör från regleringsåtgärder inte utgör en överföring av statliga medel när detta är oskiljaktigt förenat med åtgärden ⁽⁶⁸⁾. Eftersom en tänkbar negativ effekt på statliga krediter till förmån för Ilva är oskiljaktigt förenat med systemet med förhandsavdragsberättigande i insolvensförfaranden i Italien kan detta inte utgöra ett sätt att bevilja Ilva en bestämd fördel som härrör från statliga medel.

5.2.2.2 Slutsats beträffande åtgärd 2.

- (158) Kommissionens slutsats är att åtgärd 2 inte ger Ilva en ekonomisk fördel som härrör från statliga medel. Eftersom de kriterier som anges i artikel 107.1 i EUF-fördraget är kumulativa är kommissionens slutsats att åtgärd 2 inte utgör statligt stöd

5.2.3 Åtgärd 3

5.2.3.1 Statliga medel och huruvida åtgärden kan tillskrivas staten

- (159) När det gäller huruvida åtgärden kan tillskrivas staten konstaterar kommissionen att åtgärden består av en lånegaranti som ekonomi- och finansministern har beviljat.
- (160) Med tanke på att begreppet medlemsstat inbegriper alla myndighetsnivåer, oavsett om det rör sig om en nationell, regional eller lokal myndighet, är kommissionens slutsats att åtgärden kan tillskrivas staten
- (161) Statliga garantier innebär en risk för statliga medel, eftersom ett anspråk på dem belastar statsbudgeten. Just därför, och tvärt emot vad de italienska myndigheterna har anfört, tar även korrekt ersatta statliga garantier statliga medel i anspråk. Eftersom den garantiavgift som Italien tar ut är lägre än en marknadsmässig avgift finner kommissionen som framgår nedan dessutom att den italienska staten i det aktuella fallet efterskänkte – och fortfarande efterskänker – medel som staten hade erhållit om den tagit ut en högre marknadsbaserad garantiavgift. Bedömningen av villkoren för en statlig garanti, inbegripet den avgift som tas ut för garantin, kan endast utgöra hinder för slutsatsen att det rör sig om en ekonomisk fördel (om villkoren inte motsvarar marknadsmässiga villkor), inte för slutsatsen att det rör sig om statliga medel, vilket är odiskutabelt. Kommissionens slutsats är därför att åtgärd 3 innefattar statliga medel

5.2.3.2 Ekonomisk fördel

- (162) För att avgöra huruvida en statlig åtgärd utgör stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget måste det enligt fast rättspraxis bland annat avgöras om det mottagande företaget får ekonomiska fördelar som det inte skulle ha erhållit enligt normala marknadsvillkor ⁽⁶⁹⁾.
- (163) En ekonomisk fördel föreligger närhelst ett företags ekonomiska situation förbättras till följd av statligt ingripande på villkor som avviker från normala marknadsvillkor ⁽⁷⁰⁾. En offentlig myndighets ingripande medför dock inte nödvändigtvis en fördel för mottagaren och utgör av detta skäl inte ett stöd om det genomförs under normala marknadsvillkor. Om den offentliga myndigheten har agerat som en rationell aktör i en marknadsekonomi skulle ha gjort i en liknande situation rör det sig med andra ord inte om statligt stöd.
- (164) Vad gäller denna aspekt har de italienska myndigheterna anfört att den premie som de italienska myndigheterna tog ut för den statliga garantin fastställdes i enlighet med rekommendationen från [...] experten ⁽⁷¹⁾. Enligt myndigheterna ligger den risk som staten bär därför i linje med den ersättning som en rationell aktör i en marknadsekonomi hade krävt, och garantin ger inte Ilva en ekonomisk fördel.
- (165) De berörda parter som har lämnat synpunkter på åtgärd 3 anser å sin sida att en marknadsekonomisk aktör inte hade godtagit sådana finansiella villkor. Framför allt WV Stahl ber kommissionen att fastställa gällande marknadsränta och driva in det oförenliga stödbeloppet i form av skillnaden mellan denna marknadsränta och den faktiska ränta som de italienska myndigheterna påförde Ilva.

⁽⁶⁸⁾ Domstolens dom av den 13 mars 2001, PreussenElektra, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, punkt 62, domstolens dom av den 17 mars 1993, Sloman Neptun Schiffahrts AG, förenade målen C-72/91 och C-73/91, ECLI:EU:C:1993:97, punkterna 20 och 21. Se även domstolens dom av den 7 maj 1998, Viscido m.fl., C-52/97, C-53/97 och C-54/97, ECLI:EU:C:1998:209, punkterna 13 och 14, och domstolens dom av den 30 november 1993, Kirsammer-Hack, C-189/91, ECLI:EU:C:1993:907, punkterna 17 och 18, om att underlåtenhet att tillämpa vissa arbetsrättsliga bestämmelser inte utgör en överföring av statliga medel.

⁽⁶⁹⁾ Domstolens dom av den 29 juni 1999, DMT, C-256/97, ECLI:EU:C:1999:332, punkt 22.

⁽⁷⁰⁾ Domstolens dom av den 11 juli 1996, SFEI m.fl., C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, punkt 60, och domstolens dom av den 29 april 1999, Spanien/kommissionen, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, punkt 41.

⁽⁷¹⁾ Se skäl 98 i detta beslut.

- (166) Kommissionen påpekar till att börja med att när den omtvistade statliga garantin beviljades var Ilva föremål för ett insolvensförfarande. Det kunde därför klassificeras som ett företag i svårigheter i enlighet med artikel 20 c i riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter (nedan kallade *riktlinjerna om undsättning och omstrukturering*) ⁽⁷²⁾.
- (167) I avsnitt 4.1 i garantimeddelandet förklarar kommissionen att "för företag i svårigheter skulle en eventuell garantigivare på marknaden ta ut en hög avgift när garantin beviljas med tanke på den förväntade risken för betalningsförsummelse. Om sannolikheten för att låntagaren inte kommer att kunna betala tillbaka lånet blir särskilt stor kan det hända att en sådan marknadsmässig avgift inte finns, och i undantagsfall kan stödslaget i garantin visa sig vara lika stort som det belopp som garantin faktiskt täcker" ⁽⁷³⁾. Detta synsätt delas även av EU-domstolen, som har funnit att en garanti för ett banklån till förmån för företag i svårigheter "som inte lämnade adekvat ersättning" anses vara stöd motsvarande hela det garanterade lånet ⁽⁷⁴⁾.
- (168) Kommissionen har därför först bedömt huruvida det aktuella fallet innehåller omständigheter som gör att sannolikheten för att låntagaren inte kommer att kunna betala tillbaka lånet är så stor att hela det garanterade lånen utgör statligt stöd. Ett företag i svårigheter är ett företag med allvariga ekonomiska och finansiella problem som med största säkerhet går i konkurs på kort eller medellång sikt om inte staten ingriper. Under sådana omständigheter skulle sannolikt ingen marknadsaktör ställa ut ett lån eller en garanti till ett sådant företag, oavsett ersättning. Ett lån eller en garanti från staten till ett sådant företag bör därför i princip betraktas som ett stöd som motsvarar hela (det garanterade) lånet. Detta principiella antagande måste dock kontrolleras mot de faktiska omständigheterna i varje enskilt fall och, när stödmottagaren är föremål för ett insolvensförfarande, mot gällande insolvensbestämmelser i relevant medlemsstat.
- (169) Vad gäller den sistnämnda aspekten konstaterar kommissionen att den italienska insolvenslagen för stora företag prioriterar att likvidationstillgångarna (*pre deduzione*) går till att betala tillbaka nya lån som beviljats under insolvensförfarandet, framför lån som beviljats före insolvensförklaringen. Till skillnad från lån som beviljats före insolvensförklaringen fortsätter dessutom ränta att utgå för lån som beviljats under insolvensförfarandet. Syftet med dessa bestämmelser är att ge potentiella fordringsägare ett incitament att stödja företaget under insolvensförfarandet och på så sätt skydda det ekonomiska värdet på företagets tillgångar i avvaktan på resultatet av förfarandet (vändning, försäljning eller likvidation).
- (170) Att bestämmelser som dessa ens existerar tyder på att långivare ibland går med på att bevilja nya lån till företag som är föremål för ett insolvensförfarande (dvs. till företag i svårigheter).
- (171) Detta tyder även på att en lån- eller garantigivare som har att göra med en låntagare i svårigheter resonerar lite annorlunda än i vanliga fall. Å ena sidan bedömer lån- eller garantigivaren i båda situationerna sannolikheten för att låntagaren inte kommer att kunna betala tillbaka lånet. Å andra sidan kan de välja att i första hand prioritera sannolikheten för låntagarens betalningsförsummelse i en vanlig "business-as-usual-situation", och eventuellt lägga större vikt vid förlusten vid fallissemang (*LGD*) i samband med lånet eller garantin när det rör sig om en låntagare som sannolikt förr eller senare kommer att ställa in betalningarna.
- (172) Om det inte bedöms som högst troligt att ett företag på egen hand kan genomföra en framgångsrik omstrukturering eller förvärvas av en ny investerare tillsammans med sina skulder beror förlusten vid fallissemang vid ett nytt lån för ett företag som är föremål för ett insolvensförfarande framför allt på företagets förväntade likvidationsvärde, där långivaren kommer att prioriteras vid återbetalningen i enlighet med gällande regler om förhandsavdragsberättigade lån. I vissa fall kan det förväntade likvidationsvärdet vara lågt i jämförelse med företagets förhandsavdragsberättigade skulder. I så fall kan företaget få svårt att få privat finansiering och är det troligare att en statlig garanti ger en fördel som motsvarar hela det garanterade beloppet. I situationer där det förväntade likvidationsvärdet är högt kan det emellertid finnas affärsmässiga skäl för privata långivare (eller garantigivare) som är vana att hantera osäkra krediter att bevilja nya lån.
- (173) I Ilvas fall visar den framgångsrika försäljningsprocessen att marknadsvärdet för Ilvas tillgångar vid fortsatt verksamhet låg kvar på en hög nivå trots företagets ekonomiska svårigheter. Tillgångarna såldes nämligen för 1,8 miljoner euro. Med tanke på Ilvas konkurrenskraft är detta belopp inte särskilt förvånande. Anläggningen i Taranto är det största integrerade stålverket i södra Europa och Ilvas anläggningar är strategiskt belägna längs viktiga import- och exportrutter och nära Europas näst största stålmarknad (Italien).

⁽⁷²⁾ EUT C 249, 31.7.2014, s. 1.

⁽⁷³⁾ EUT C 155, 20.6.2008, s. 10.

⁽⁷⁴⁾ Domstolens dom av den 28 januari 2003, Tyskland/kommissionen, C-334/99, ECLI:EU:C:2003:55, punkt 138.

- (174) Skillnaden mellan marknadsvärdet på Ilvas tillgångar och företagets dåliga ekonomiska resultat kan förklaras av flera faktorer som är specifika för just detta fall, däribland följande två faktorer:
- a) Ilvas produktion har begränsats till 6 miljoner ton, långt under dess totala produktionskapacitet, på grund av de miljöskador som skulle bli följden om företaget körde med full kapacitet och använde nuvarande miljöutrustning. Eftersom stålverk som anläggningen i Taranto är extremt kapitalintensiva med höga fasta kostnader måste de köras nära sin fulla kapacitet för att vara lönsamma. Det fanns goda miljöskäl för att begränsa Ilvas produktion men begränsningen ledde oundvikligen till sämre lönsamhet. Med rätt miljöinvesteringar kan Ilva dock återfå sin normala produktionsnivå. Detta förklarar varför Ilvas tillgångar fortfarande hade ett högt värde för potentiella investerare som var beredda att göra lämpliga investeringar.
 - b) Ilva har varit ställd under särskild förvaltning i fem år – först av miljöskäl och sedan på grund av sina finansiella svårigheter. Eftersom Ilvas tillgångar under flera år inte användes under normala marknadsvillkor fick företaget finansiella svårigheter. Detta innebär dock inte att samma tillgångar inte kan användas på ett lönsamt sätt under normala marknadsvillkor och med rätt investeringsnivå.
- (175) Orsakerna till Ilvas finansiella svårigheter var kända sedan länge. Eftersom orsakerna inte var kopplade till det verkliga värdet på Ilvas tillgångar avskräckte de inte marknadsaktörer från att visa intresse för att förvärva Ilvas tillgångar, inte enbart under den försäljningsprocess som nyligen genomfördes utan även långt tidigare ⁽⁷⁵⁾.
- (176) Av detta följer att redan när den statliga garantin beviljades i april 2015 kunde försäljningen eller likvidationen av Ilvas tillgångar förväntas ge ett ganska högt pris. Eftersom det i den italienska insolvenslagen för stora företag anges att nya lån är förhandsavdragsberättigade skulle försäljningspriset, som ökar likvidationstillgångarna, i första hand gå till att betala tillbaka nya lån (eller garantier på dessa lån, om det begärs att de ska återbetalas). Grundat på de uppgifter som de italienska myndigheterna har lämnat förväntades Ilvas skulder vid tidpunkten för beviljandet av åtgärd 3 betalas tillbaka i följande prioriteringsordning ⁽⁷⁶⁾.

Diagram 1

Prioriteringsordning för återbetalning av Ilvas skuld i april 2015

[...]

- (177) Med tanke på skillnaden i storlek mellan dels det garanterade lånet i fråga (400 miljoner euro), dels andra skulder vars återbetalning prioriteras lika högt eller högre (ca [...] euro) och värdet på Ilvas likvidationstillgångar (1,8 miljarder euro om man tar hänsyn till det pris som erbjöds av den budgivare som lämnade det högsta budet i den nyligen avslutade försäljningsprocessen) drar kommissionen slutsatsen att en marknadsekonomisk aktör kunde ha beviljat Ilva ett lån eller en garanti till rimlig ränta under den period företaget befann sig i svårigheter.
- (178) Denna slutsats får stöd av den omständigheten att Ilva fortsatte att ha tillgång till privat finansiering under tiden företaget var föremål för ett insolvensförfarande. När den statliga garantin beviljades (i slutet april 2015) hade Ilva minst tre kreditlinor hos privata banker: EUR [...] hos [...] ⁽⁷⁷⁾, EUR [...] hos [...] och EUR [...] hos [...]. Dessa krediter var s.k. factoringlinor, som har en annan riskprofil än det lån på 400 miljoner euro som den italienska staten garanterade. Kreditlinorna utgör trots det ytterligare ett tecken på att Ilva inte befann sig i en situation där ingen fordringsägare till något pris och under några omständigheter hade gått med på att finansiera dess verksamhet.
- (179) Av ovanstående följer att omständigheterna i det aktuella fallet inte är sådana att det går att utesluta att stödmottagaren kan få privat finansiering, och att stödslaget i ett offentligt lån eller en offentlig garanti därför ska betraktas som statligt stöd motsvarande hela låne- eller garantibeloppet.

⁽⁷⁵⁾ Enligt pressuppgifter visade ArcelorMittal, Marcegaglia och Arvedi, som samtliga är stålproducenter, exempelvis så tidigt som hösten 2014 ett intresse av att förvärva Ilvas tillgångar, se <http://www.ilsol24ore.com/art/impresa-e-territori/2014-11-13/ilva-decisivo-ruolo-stato-063904.shtml?uuiid=ABDP2MDC>.

⁽⁷⁶⁾ Dessa uppgifter tillhandahölls av de italienska myndigheterna på grundval av en intern analys som Ilva och dess finansiella rådgivare hade gjort, utan att detta påverkar slutsatserna från domstolen i Milano om i vilken ordningsföljd varje skuld ska betalas.

⁽⁷⁷⁾ Efter att insolvensförfarandet hade inletts mot Ilva, sänkte [...] krediten till [...] av det ursprungliga beloppet på [...] euro

- (180) Kommissionen har därefter bedömt huruvida de finansiella villkoren i den statliga garanti på 400 miljoner euro som Ilva beviljades utgör tillräcklig ersättning för den risk som staten bär. I detta avseende erinrar kommissionen om att det i garantimeddelandet anges att "för företag i svårigheter skulle en eventuell garantigivare på marknaden ta ut en hög avgift när garantin beviljas med tanke på den förväntade risken för betalningsförsummelse."
- (181) I det aktuella fallet beviljades den statliga garantin med en årlig premie på 3,12 %. Premien fastställdes på grundval av [...] yttrandet.
- (182) Till skillnad från de italienska myndigheterna anser kommissionen att det i [...] yttrandet inte görs en korrekt uppskattning av den ersättning som en rationell marknadsekonomisk aktör skulle ha begärt i utbyte för sin garanti, eftersom [...] yttrandet inte innehåller någon ordentlig uppskattning av sannolikheten för att garantin kommer att tas i anspråk och i så fall återbetalas. I själva verket bygger [...] yttrandet helt på det felaktiga antagandet att det lån på 400 miljoner euro som Ilva beviljats skulle överföras till ett nytt företag (nedan kallat NewCo), som hade kunnat använda Ilvas tillgångar till bättre villkor. I [...] yttrandet görs en grundlig bedömning av detta hypotetiska företags kreditvärdighet och slutsatsen, grundat på NewCos beräknade kreditbetyg, är att den italienska staten bör tillämpa en garantipremie på mellan 1,53 % och 3,12 %. När garantin beviljades saknades det emellertid anledning att anta att lånet på 400 miljoner euro automatiskt skulle överföras till en hypotetisk ny ägare av Ilvas tillgångar ⁽⁷⁸⁾. Därför borde de italienska myndigheterna ha bedömt Ilvas kreditvärdighet (inte en hypotetisk förvärvares kreditvärdighet) och beräknat lånets LGD-värde på grundval av detta.
- (183) Eftersom [...] yttrandet inte kunde användas för att bedöma huruvida den premie som den italienska staten tog ut utgör en rimlig ersättning för den risk som staten bär, var kommissionen för att få ett riktmärke tvungen att jämföra de avgifter som tas ut av enheter i en liknande finansiell situation som den som Ilva befinner sig i. I enlighet med fast och aktuell beslutspraxis beträffande företag mot vilka ett insolvensförfarande har inletts och som har öronmärkts för försäljning ⁽⁷⁹⁾, anser kommissionen att Ilvas kreditbetyg, utan tillgång till något alternativt kreditbetyg och mot bakgrund av att företaget har klassificerats som ett företag i svårigheter, i bästa fall är CCC (se även skäl 189). Kommissionen samlade följaktligen in finansiella uppgifter från databasen S&P Capital IQ Platform ⁽⁸⁰⁾ om kreditwappsspreadar och obligationsavkastning för företag som hade ett kreditbetyg på CCC+, D eller SD den dag åtgärd 3 beviljades.
- (184) En kreditwapp är ett finansiellt swapparrangemang där säljaren av kreditwappen kompenserar köparen (vanligtvis referenslånets borgenär) i händelse av att lånet inte kan betalas tillbaka (av gäldenären). Säljaren av kreditwappen försäkrar med andra ord i viss utsträckning köparen mot risken för att referenslånet inte kommer att betalas tillbaka. Detta instrument kan i sig ge en bra indikation på vilken riskpremie/garantiavgift som en marknadsaktör kan behöva för att försäkra sig mot att lånet inte kommer att betalas tillbaka. De uppgifter som samlats in från de 11 observationer som var tillgängliga i maj 2015 visar kreditwappsspreadar för löptider på tio år på allt från 6,3 % till 277,7 %, med ett medianvärde på 17,6 %.
- (185) Obligationsavkastningen är en bra indikation på ett företags totala lånekostnad, dvs. ränta plus garantipremie i procent. De insamlade uppgifterna från de 8 observationer som fanns tillgängliga i maj 2015 tyder på en avkastning på mellan 5,3 % och 35,6 %, med ett medianvärde på 17,0 %, för obligationer med en löptid på tio år. Endast två observationer var tillgängliga för obligationer med en löptid på tjugofem år. Enligt dessa låg avkastningen på 14,2 %.
- (186) De analyserade uppgifterna visar att finansieringskostnaderna för företag som hade ett kreditbetyg på CCC+, D eller SD den dag åtgärd 3 beviljades var väsentligt högre än det belopp Ilva erhöll tack vare den statliga garantin. Ilva lyckades få ett lån till en total kostnad (ränta på [...] + garantipremie på 3,12 %) på [...] medan marknadsuppgifterna visar på en total kostnad på närmare 17 % under samma period.
- (187) Denna sannolikhetskalkyl visar att den statliga garantin i form av åtgärd 3 ger Ilva en ekonomisk fördel som Ilva inte hade fått under marknadsmässiga villkor. Denna slutsats ligger i linje med konkurrenternas uppfattning (se skäl 118). Efter att ha slagit fast att det föreligger en ekonomisk fördel som inte hade varit tillgänglig under marknadsmässiga villkor är det nödvändigt att fastställa hur stor denna fördel är.

⁽⁷⁸⁾ I själva verket kommer lånet inte att överlåtas på förvärvaren av Ilvas tillgångar, ArcelorMittal.

⁽⁷⁹⁾ Se, bland många andra beslut, och för de senaste besluten, kommissionens slutliga beslut i följande ärenden: SA.38544 Kem One (28.7.2015), SA 38545 Mory Global (6 november 2015) och SA.38644 Brandt Groupe (21 mars 2016).

⁽⁸⁰⁾ <https://www.capitaliq.com>

- (188) Som påpekades ovan kunde kommissionen samla in vissa uppgifter om marknadspriser för garantier under den aktuella perioden. Dessa uppgifter har dock hämtats från enheter som inte är helt jämförbara med Ilva och från finansiella instrument som skiljer sig från det lån och den garanti som Ilva beviljades och kan därför inte i sig fungera som ett lämpligt riktmärke för att på ett tillräckligt tillförlitligt sätt fastställa det exakta marknadspriset för den aktuella garantin. Granskningen har inte heller fått fram några aktuella noteringar om räntor för liknande lån till Ilva med eller utan den statliga garantin eller marknadsnoteringar om den sistnämnda garantin. Under sådana omständigheter anges det i garantimeddelandet att den potentiella fördel som är kopplad till beviljandet av en garanti (som motsvarar det potentiella stödsinslaget) bör beräknas som skillnaden mellan den specifika marknadsränta som stödmottagaren skulle ha betalat utan garantin och den ränta som betalats tack vare den statliga garantin, efter att ha tagit hänsyn till eventuella premier som har betalats.
- (189) Kommissionen anser att man även bör ta hänsyn till 2008 års meddelande om referens- och diskonteringsräntor (nedan kallat *2008 års meddelande*) för att få ett mått på marknadsräntan för det aktuella lånet. I det avseendet verkar Ilvas kreditvärdighet vara den lägsta av de tänkbara kreditbetyg som anges i 2008 års meddelande, nämligen "Dålig/Finansiella svårigheter (CCC och lägre)". Dessutom ställdes ingen säkerhet för lånet, som gav långivarna (eller garantigivaren) en tillräckligt likvid, eventuellt överförbar och direkt rätt till Ilvas tillgångar i händelse av betalningsförsummelse. Kommissionen anser därför att marknadsräntan på det lån och den garanti som utgör åtgärd 3 måste beräknas för lånet som summan av en lämplig basränta plus 1 000 räntepunkter enligt definitionen i 2008 års meddelande.
- (190) När det gäller lämplig basränta är rekommendationen i 2008 års meddelande att basräntan ska grundas på en penningmarknadsränta på ett år (dvs. i Italiens fall den ettåriga Euribor-räntan). Kommissionen förbehåller sig rätten att anpassa löptiderna och i vissa fall tillämpa kortare eller längre löptider. I det aktuella fallet anser kommissionen att den långa löptiden för det lån på 400 miljoner euro som omfattas av den statliga garantin motiverar valet av en basränta som lämpar sig för denna långa löptid. Kommissionen har därför beslutat att använda en swappränta som motsvarar den viktade genomsnittliga löptiden för det garanterade lånet. Eftersom återbetalningsprofilen för lånet på 400 miljoner euro ger en viktad genomsnittlig löptid på 14,86 år, bör den lämpliga basräntan vara en 15-årig swappränta. Den 27 maj 2015, dvs. när de tre privata långivarna beviljade lånet på 400 miljoner euro, låg swappräntan för 15-åriga löptider på 1,18 %⁽⁸¹⁾. På grundval av detta är marknadsräntan enligt 2008 års meddelande 1,18 % + 1 000 räntepunkter, dvs. 11,18 %.
- (191) Storleken på den fördel som är knuten till den statliga garantin måste beräknas separat för lånet i enlighet med följande metod: skillnaden mellan i) den ränta som beräknats på det sätt som anges i skäl 190 och påförts kapitalbeloppet och ii) den totala finansiella kostnaden för det garanterade lånet beräknat som summan av den ränta som bankerna påfört kapitalbeloppet och den garantipremie som staten tar ut, beräknad och debiterad för den period då beloppen ställdes till Ilvas förfogande.

5.2.3.3 Selektivitet

- (192) Den statliga garantin i form av åtgärd 3 är ett särskilt stöd som beviljats till förmån för ett enda företag, nämligen Ilva. Därför är åtgärd 3 selektiv.

5.2.3.4 Slutsats beträffande åtgärd 3.

- (193) Eftersom åtgärd 3 uppfyller alla kriterier som anges i artikel 107.1 i EUF-fördraget är kommissionens slutsats att åtgärd 3 utgör statligt stöd, vars storlek kan fastställas med hjälp av den metod som beskrivs i skäl 191.

5.2.4 Åtgärd 4

- (194) I beslutat om att inleda förfarandet var kommissionens preliminära bedömning att den uppgörelse som gjordes för att lösa tvisten mellan Fintecna och Ilva kan tillskrivas staten och innebär att statliga medel tas i anspråk. Kommissionen var också tveksam till huruvida Fintecna, genom att godta att lösa en lång tvist i mars 2015, precis efter det att Ilva hade förklarats insolvent, fattade ett rationellt beslut som en marknadsekonomisk aktör hade fattat i en liknande situation.
- (195) Grundat på de synpunkter som inkommit under det formella granskningsförfarandet har kommissionen först bedömt huruvida beslutet att lösa tvisten verkligen var ett rationellt beslut sett ur en marknadsaktörs synvinkel, dvs. huruvida beslutet ger Ilva en ekonomisk fördel.

⁽⁸¹⁾ Enligt de uppgifter som kommissionen har hämtat från S&P Capital IQ:s databas

5.2.4.1 Ekonomisk fördel

- (196) Som påpekades i skäl 163 medför en offentlig myndighets ingripande inte nödvändigtvis en fördel för mottagaren och utgör av detta skäl inte ett stöd om ingripandet genomförts under normala marknadsvillkor, det vill säga om den offentliga myndigheten har agerat som en rationell aktör i en marknadsekonomi skulle ha gjort i en liknande situation.
- (197) I den fördjupade undersökningen bedömde kommissionen för det första de omständigheter under vilka Fintecna beslutade att efter en lång period lösa tvisten med Ilva genom att betala 156 miljoner euro. När Fintecna fattade sitt beslut måste det ha tagit hänsyn till den ekonomiska situationen vid tidpunkten för beslutet att ingå förlikningsavtalet, risknivån och framtida förväntningar ⁽⁸²⁾.
- (198) Vad gäller denna aspekt konstaterar kommissionen att den skuld som staten har ådragit eller påtagit sig som säljare före privatiseringen inte kan bestridas i sak och att Fintecna när det gäller förlikningsbeloppet på 156 miljoner euro i likhet med en rationell fordringsägare gjorde en uppskattning av sin exponering mot Ilva år 2011 och justerade denna uppskattning år 2014. Beräkningarna visade på en exponering på [...] euro, dvs. det justerade beloppet på [...] euro år 2014. För att kunna göra en ordentlig bedömning av de rättsliga riskerna beställde Fintecna två juridiska utlåtanden. Dessa bekräftade oberoende av varandra att 156 miljoner euro var ett godtagbart belopp som låg under det tak som man hade kommit överens om i privatiseringsavtalet ([...] euro, exklusive ränta, eller [...] euro, inklusive ränta) och den uppskattade potentiella exponeringen ([...] euro år 2014.
- (199) Fintecna fattade beslutet om förlikning inom ramen för lagdekret nr 1/2015 och detta ledde fram till avtalet mellan parterna. Med tanke på de oberoende juridiska rådgivarnas mycket rimliga uppskattning av riskerna i händelse av Ilvas insolvens ändrar den omständigheten att Fintecna fattade sitt beslut om förlikning först då, och inte innan det ovannämnda lagdekretet antogs, inte i sig att beslutet om förlikning kan klassificeras som ett rationellt beslut som en marknadsekonomisk aktör hade fattat i en liknande situation. I själva verket kan en rationell aktör som vill undvika förlust föredra att efter en viss tids processande lösa en tvist i godo i stället för att vända sig till en allmän domstol eller en skiljedomstol i en situation där dess ansvarsskyldighet inte i sig kan ifrågasättas och dess exponering kan leda till belopp som är mellan [...] och [...] högre än förlikningsbeloppet. Att skjuta upp förlikningen ytterligare förefaller inte ha kunnat ge Fintecna ett bättre finansiellt resultat.
- (200) Mot bakgrund av att de åtgärder som Fintecna har vidtagit motsvarar hur en rationell marknadsekonomisk aktör hade uppträtt och att den process som föregick beslutet speglar Fintecnas försiktiga syn på vilket förlikningsbelopp en eventuell förlikning med Ilva skulle kunna resultera i, är kommissionens slutsats att ett belopp som är lägre än de egna uppskattningarna i princip är ett rimligt beslut av en privat marknadsaktör som deltar i en förlikning och inte i sig kan ge Ilva en fördel.

5.2.4.2 Slutsats beträffande åtgärd 4.

- (201) Kommissionen har visat att åtgärd 4 inte ger Ilva en ekonomisk fördel. Eftersom de kriterier som anges i artikel 107.1 i EUF-fördraget är kumulativa är kommissionens slutsats att åtgärd 4 inte utgör statligt stöd.

5.2.5 Åtgärd 5

5.2.5.1 Statliga medel och huruvida åtgärden kan tillskrivas staten

- (202) När det gäller statens roll konstaterar kommissionen att åtgärden består av ett lån som beviljats av ekonomi- och finansministern och att lånet belastar statsbudgeten.
- (203) Med tanke på att begreppet medlemsstat inbegriper alla myndighetsnivåer, oavsett om det rör sig om en nationell, regional eller lokal myndighet, är kommissionens slutsats att åtgärden kan tillskrivas staten och innebär en överföring av statliga medel.

5.2.5.2 Ekonomisk fördel

- (204) I sina synpunkter på beslutet om att inleda förfarandet begärde WV Stahl att kommissionen skulle säkerställa en snabb återbetalning av statligt stöd som beviljats Ilva i form av lån som inte ställts ut på marknadsmässiga villkor, grundat på skillnaden mellan den ränta som påförts och marknadsräntan när lånen beviljades (se skäl 120). För att avgöra huruvida åtgärd 5 ger en ekonomisk fördel anser kommissionen att det går att tillämpa samma resonemang som vid åtgärd 3, trots att det finns två viktiga faktiska skillnader mellan åtgärderna.

⁽⁸²⁾ Förstainstansrättens dom av den 29 mars 2007, Scott/kommissionen, T-366/00, EU:T:2012:649, punkt 158.

- (205) Den första faktiska skillnaden är att åtgärd 5 är ett offentligt lån medan åtgärd 3 är en statlig garanti på ett syndikerat lån. Denna faktiska skillnad påverkar dock inte resonemanget i skälen 166–179, som i lika hög grad gäller för både ett lån och en garanti.
- (206) Den andra faktiska skillnaden är dagen för beviljandet, nämligen den 30 april 2015 för åtgärd 3 jämfört med den 15 december 2015 för åtgärd 5. Kommissionen anser emellertid att resonemanget i skälen 166–179 även är giltigt vid beviljandet av åtgärd 5. I december 2015 kunde likvidationsvärdet på Ilvas tillgångar fortfarande förväntas vara högt och det aggregerade beloppet av förhandsavdragsberättigade anspråk hade ökat med 400 miljoner euro (dvs. beloppet i åtgärd 3) jämfört med i april 2015 och uppgick totalt till ca [...] euro – vilket fortfarande var betydligt lägre än de förväntade likvidationstillgångarna på 1,8 miljarder euro. I lagdekret nr. 191/2015 prioriteras återbetalningen av åtgärd 5 framför andra förhandsavdragsberättigade anspråk (se diagram 2), vilket ytterligare ökar den potentiella förlusten vid fallissemang i samband med åtgärd 5.

Diagram 2

Prioriteringsordning för återbetalning av Ilvas skuld i december 2015

[...]

- (207) Mot bakgrund av ovanstående förefaller lånets LGD-värde fortfarande ha varit ganska högt och kommissionen slutsats är därför att kan finnas affärsmässiga skäl för en privat långivare som är van att hantera osäkra krediter att bevilja Ilva ett lån.
- (208) På samma sätt som vid åtgärd 3 har kommissionen därefter bedömt huruvida de finansiella villkoren för det statliga lånet medför en tillräcklig ersättning för statens risk. Av samma skäl som vid åtgärd 3 anser kommissionen att [...] yttrandet inte tillhandahåller en lämplig metod för att fastställa huruvida den årliga räntesats som staten påfört (2,94 %) är lämplig. Kommissionen samlade därför in liknande offentliga uppgifter som för åtgärd 3 (kreditswappspreadar och obligationsavkastning) från databasen *S&P Capital IQ Platform* ⁽⁸³⁾. Uppgifterna avsåg dock den dag åtgärd 5 beviljades.
- (209) De uppgifter som samlades in från de 14 observationer som var tillgängliga i december 2015 visar kreditswappspreadar för löptider på fem år på mellan 6,2 % och 300,5 % (med ett medianvärde på 44,1 %) och kreditswappspreadar för löptider på ett år på mellan 3,0 % och 648 % (med ett medianvärde på 32,7 %).
- (210) De uppgifter som samlades in från de 31 observationer som var tillgängliga i december 2015 visade på en obligationsavkastning på mellan 2,2 % och 99,0 % (med ett medianvärde på 17,6 %) för obligationer med en löptid på tre år.
- (211) De analyserade uppgifterna visar att finansieringskostnaderna för företag med ett kreditbetyg på CCC+, D eller SD den dag åtgärd 5 beviljades var väsentligt högre än det belopp Ilva erhöll från staten. Den årliga räntan på lånet till Ilva låg på 2,94 %, medan marknadsuppgifterna visar en mycket högre totalkostnad under samma period.
- (212) Precis som för åtgärd 3 visar sannoliketskalkylen att det statliga lånet i form av åtgärd 5 ger Ilva en ekonomisk fördel som Ilva inte hade fått under marknadsmässiga villkor. Efter att ha slagit fast att det föreligger en ekonomisk fördel som inte hade varit tillgänglig under marknadsmässiga villkor är det nödvändigt att fastställa hur stor denna fördel är.
- (213) Genom att (i tillämpliga delar) använda sig av samma resonemang som för åtgärd 3 beslutade kommissionen att även ta hänsyn till 2008 års meddelande. Detta resulterade i att kommissionen fastställde den lämpliga marknadsräntan för att beräkna storleken på stödslaget i det lån som beviljats utan säkerhet till 10,06 %, beräknat som summan av en basränta på 0,06 % motsvarande den ettåriga Euribor-räntan den 15 december 2015, och en kreditmarginal på 1 000 räntepunkter.
- (214) Storleken på den fördel som är knuten till det statliga lånet i form av åtgärd 5 måste beräknas som skillnaden mellan i) den ränta som beräknats på det sätt som anges i skäl 213 och påförts kapitalbeloppet och ii) den faktiska ränta som Ilva ska betala, beräknad och debiterad för den period då beloppen ställdes till Ilvas förfogande.

5.2.5.3 Selektivitet

- (215) Det statliga lånet i form av åtgärd 5 är ett särskilt stöd som beviljats ett enda företag, nämligen Ilva. Därför är åtgärd 5 selektiv. Slutsats beträffande åtgärd 5

⁽⁸³⁾ <https://www.capitaliq.com>

5.2.5.4 Slutsats beträffande åtgärd 5

- (216) Eftersom åtgärd 5 uppfyller alla kriterier som anges i artikel 107.1 i EUF-fördraget är kommissionens slutsats att åtgärd 5 utgör statligt stöd, vars storlek kan beräknas med hjälp av den metod som beskrivs i skäl 214.

5.3 Huruvida stödet är olagligt

- (217) Åtgärderna 3 och 5 utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i EUF-fördraget, som i strid med artikel 108.3 i EUF-fördraget har genomförts utan att först ha anmälts till kommissionen. Åtgärderna har därför genomförts på ett olagligt sätt.

5.4 Huruvida stödet är förenligt med den inre marknaden

- (218) Förbudet mot statligt stöd är varken absolut eller ovillkorligt. Särskilt artikel 107.2 och 107.3 i EUF-fördraget erbjuder rättsliga grunder för att betrakta vissa stöd som förenliga med den inre marknaden. Eftersom de italienska myndigheterna anser att de granskade åtgärderna inte utgör statligt stöd har de inte kommenterat stödets förenlighet.
- (219) Därför kommer kommissionen på eget initiativ att göra en bedömning av huruvida de statliga stödåtgärder som beviljats till förmån för Ilva, dvs. åtgärderna 3 och 5, kan anses förenliga med den inre marknaden enligt någon av ovan nämnda tänkbara rättsliga grunder.
- (220) Kommissionen konstaterar att det är uppenbart att undantagen i artikel 107.2 i EUF-fördraget inte kan tillämpas. Av undantagen i artikel 107.3 i EUF-fördraget är det endast de undantag som anges i leden a och c som skulle kunna användas. I led a anges att stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarig brist på sysselsättning kan anses förenligt med den inre marknaden. I led c anges att stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset, också kan anses förenligt med den inre marknaden.
- (221) När det gäller artikel 107.3 a i EUF-fördraget är företag verksamma inom stålsektorn, som Ilva, inte berättigade till regionalstöd enligt punkt 9 i riktlinjerna för statligt regionalstöd ⁽⁸⁴⁾. Följaktligen kan denna rättsliga grund inte tillämpas på de granskade åtgärderna.
- (222) När det gäller artikel 107.3 c i EUF-fördraget kan kommissionen inte hitta något regelverk eller några riktlinjer för tillämpningen av artikel 107.3 som skulle kunna tillämpas på de granskade åtgärderna. Framför allt är företag verksamma inom stålsektorn, som Ilva, inte berättigade till undsättnings- och omstrukturingsstöd enligt punkt 18 i riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter ⁽⁸⁵⁾. Eftersom Ilva kan klassificeras som ett företag i svårigheter enligt punkt 20 c i riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter är Ilva inte heller berättigat till miljöstöd enligt punkt 16 i riktlinjerna för statligt stöd till miljöskydd och energi ⁽⁸⁶⁾.
- (223) Mot bakgrund av ovanstående är kommissionens slutsats att de statliga stödåtgärder som Ilva beviljats inte är förenliga med den inre marknaden.

5.5 Återkrav av stöd som är oförenligt med den inre marknaden

- (224) Enligt EUF-fördraget och EU-domstolens fasta rättspraxis är kommissionen, om den har fastställt att ett stöd är oförenligt med den inre marknaden, behörig att besluta att den berörda medlemsstaten ska upphäva eller ändra stödet ⁽⁸⁷⁾. Enligt domstolens fasta rättspraxis syftar dessutom den skyldighet som ålagts en medlemsstat att upphäva ett stöd som kommissionen anser vara oförenligt med den inre marknaden till att återställa den situation som rådde innan stödet beviljades ⁽⁸⁸⁾.
- (225) Domstolen har fastställt att detta mål är uppnått när stödmottagaren har betalat tillbaka de belopp som beviljats i form av olagligt stöd, och denne alltså förlorar den fördel som företaget åtnjöt på marknaden i förhållande till sina konkurrenter och den situation som rådde före utbetalningen av stödet är återställd ⁽⁸⁹⁾.

⁽⁸⁴⁾ EUT C 209, 23.7.2013, s. 1.

⁽⁸⁵⁾ EUT C 249, 31.7.2014, s. 1.

⁽⁸⁶⁾ Riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd och energi för 2014–2020 (EUT C 200, 28.6.2014, s. 1).

⁽⁸⁷⁾ Domstolens dom av den 12 juli 1973, kommissionen/Tyskland, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, punkt 13.

⁽⁸⁸⁾ Domstolens dom av den 14 september 1994, Spanien/kommissionen, C-278/92, C-279/92 och C-280/92, ECLI:EU:C:1994:325, punkt 75.

⁽⁸⁹⁾ Domstolens dom av den 17 juni 1999, Belgien/kommissionen, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, punkterna 64 och 65.

- (226) I linje med EU-domstolens rättspraxis anges följande i artikel 16.1 i rådets förordning (EU) 2015/1589 ⁽⁹⁰⁾: "Vid negativa beslut i fall av olagligt stöd ska kommissionen besluta att den berörda medlemsstaten ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att återkräva stödet från mottagaren".
- (227) Med tanke på att de ifrågavarande åtgärderna genomfördes i strid med artikel 108 i fördraget, och måste betraktas som olagligt och oförenligt stöd, måste de följaktligen återkrävas så att den situation som rådde på marknaden innan de beviljades återställs. Återkravet bör omfatta tiden mellan när fördelen kom stödmottagaren till godo, dvs. när stödet ställdes till stödmottagarens förfogande, fram till det faktiska återkravet, och det stöd som ska återkrävas bör löpa med ränta fram till den dag då stödet faktiskt har återbetalats.
- (228) Mot bakgrund av bedömningen i avsnitten 5.2.3 och 5.2.5 ovan måste stödslaget i åtgärderna 3 och 5 återkrävas enligt följande:
- a) För åtgärd 3, skillnaden mellan i) den ränta som beräknats på det sätt som anges i skäl 190 och påförts kapitalbeloppet och ii) den totala finansiella kostnaden för det garanterade lånet beräknat som summan av den ränta som bankerna påfört kapitalbeloppet och den garantipremie som staten tar ut, beräknad och debiterad för den period då beloppen ställdes till Ilvas förfogande.
 - b) För åtgärd 5, skillnaden mellan i) den ränta som beräknats på det sätt som anges i skäl 213 och påförts kapitalbeloppet och ii) den faktiska ränta som Ilva ska betala, beräknad och debiterad för den period då beloppen ställdes till Ilvas förfogande.
- (229) I enlighet med principen om lojalt samarbete i artikel 4.3 i EU-fördraget måste Italien inom två månader från dagen för delgivningen av detta beslut tillhandahålla kommissionen uppgifter om det exakta stödbelopp som Ilva beviljats, särskilt med beaktande av, för det stöd som getts i form av lån, de faktiska utbetalnings- eller återbetalningsdatumen och alla andra relevanta omständigheter som Italien har uppgett. I varje enskilt fall ska de belopp som ska återkrävas inkludera ränta fram till dess att återbetalningen genomförts.
- (230) Inom samma tvåmånadersfrist måste Italien underrätta kommissionen om avlägsnandet av framtida ekonomiska fördelar som härrör från åtgärderna 3 och 5. Italien bör i detta syfte säkerställa att de relevanta totala finansieringskostnaderna och räntorna åtminstone motsvarar de marknadsbaserade räntor som anges i skälen 190 respektive 213. Alla belopp som ställts till Ilvas förfogande innan justeringen av räntorna kommer fortsatt att betraktas som stöd som är oförenligt med den inre marknaden och vara föremål för återkrav, tillsammans med den upplupna räntan på de återkrävda beloppen fram till återbetalningsdagen.

6. SLUTSATS

- (231) Kommissionen finner att Italien i strid med artikel 108.3 i EUF-fördraget olagligen har genomfört åtgärderna 3 och 5, som beskrivs i avsnitten 2.2.3 och 2.2.5 i detta beslut.
- (232) Kommissionens slutsats är att stödslaget i åtgärderna 3 och 5 är oförenligt med den inre marknaden och ska återkrävas från stödmottagaren Ilva, jämte ränta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Följande åtgärder som omfattas av detta beslut utgör inte statligt stöd i den mening som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

- a) Överföringen av de tillgångar till ett värde av 1,1 miljarder euro som beslagtogs i samband med ett straffrättsligt förfarande mot Ilvas tidigare ägare och verkställdes genom det förlikningsavtal som ingicks med Ilva.
- b) Lagdekret nr 101/2013 av den 11 augusti 2014 och dess artikel 12.5 om förhandsavdragsberättigade lån, tillämpat på ett privat lån på 250 miljoner euro.
- c) Det förlikningsavtal beträffande ett belopp på 156 miljoner euro som ingicks mellan Fintecna och Ilva den 5 mars 2015 på grundval av lagdekret nr 1/2015 av den 4 mars 2015.

⁽⁹⁰⁾ Rådets förordning (EU) 2015/1589 av den 13 juli 2015 om genomförandebestämmelser för artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT L 248, 24.9.2015, s. 9).

Artikel 2

De övriga åtgärder som omfattas av detta beslut, som Italien olagligen har genomfört i strid med artikel 108.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, utgör statligt stöd som är oförenligt med den inre marknaden:

- a) Den statliga garanti för ett lån på 400 miljoner euro som beviljades Ilva genom ministerdekret av den 30 april 2015 i enlighet med lagdekret nr 1/2015.
- b) Det statliga lån på 300 miljoner euro som beviljades Ilva genom ministerdekret av den 15 december 2015 i enlighet med lagdekret nr 191/2015

Artikel 3

1. Italien ska från stödmottagaren återkräva det oförenliga stöd som har beviljats enligt de åtgärder som avses i artikel 2.
2. De belopp som ska återkrävas ska innefatta ränta från och med den dag då de ställdes till stödmottagarens förfogande till och med den dag de faktiskt har återbetalats.
3. Räntan ska beräknas som sammansatt ränta enligt kapitel V i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 ^(⁹¹) och kommissionens förordning (EG) nr 271/2008 ^(⁹²) om ändring av förordning (EG) nr 794/2004.
4. Italien ska justera alla utestående betalningar av stöd enligt de åtgärder som avses i artikel 2 till de marknadsmässiga villkor som anges i skälen 190 och 213, inom två månader från den dag då detta beslut delges.

Artikel 4

1. Återkravet av det stöd som har beviljats enligt de åtgärder som avses i artikel 2 ska genomföras omedelbart och effektivt.
2. Italien ska säkerställa att detta beslut genomförs inom fyra månader från den dag då detta beslut delges.

Artikel 5

1. Inom två månader från den dag då detta beslut delges ska Italien lämna följande uppgifter till kommissionen:
 - a) En detaljerad beskrivning av de åtgärder som redan har vidtagits eller som planeras för att rätta sig efter detta beslut.
 - b) Dokument som visar att stödmottagaren har anmodats att betala tillbaka stödet.
 - c) Dokument som visar att de justeringar som avses i artikel 3.4 i detta beslut har genomförts.
2. Italien ska hålla kommissionen underrättad om utvecklingen vad gäller de nationella åtgärder som har vidtagits för att genomföra detta beslut till dess att återkravet av det stöd som avses i artikel 2 har slutförts. Italien ska på kommissionens begäran omgående lämna uppgifter om de åtgärder som redan har vidtagits eller som planeras för att rätta sig efter detta beslut. Italien ska också lämna detaljerade uppgifter om de stödbelopp och räntebelopp som redan har återkrävts från stödmottagaren.

⁽⁹¹⁾ Kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 av den 21 april 2004 om genomförande av rådets förordning (EU) 2015/1589 om tillämpningsföreskrifter för artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT L 140, 30.4.2004, s. 1).

⁽⁹²⁾ Kommissionens förordning (EG) nr 271/2008 av den 30 januari 2008 om ändring av förordning (EG) nr 794/2004 om genomförande av rådets förordning (EG) nr 659/1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget (EUT L 82, 25.3.2008, s. 1).

Artikel 6

Detta beslut riktar sig till Republiken Italien.

Utfärdat i Bryssel den 21 december 2017.

På kommissionens vägnar
Margrethe VESTAGER
Ledamot av kommissionen
